UNIVERSITY OF TORONTO
3 1761 00636282 6

30 СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА 30

ДРУГА ПЕВАНИЈА

ЗМАЈА Ј. ЈОВАНОВИЋА

СВЕСКА ДРУГА

PG
1418
J6D7
1895
sv.2

L Slav
S
Srpska Knjizevna Zadruga
[Redovna izdanja]

30 СРПСКА КЊИЖЕВНА ЗАДРУГА 30

ДРУГА ПЕВАНИЈА

ЗМАЈА Ј. ЈОВАНОВИЋА

СВЕСКА ДРУГА

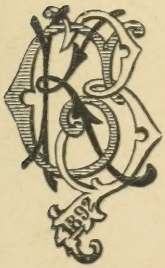

У БЕОГРАДУ

ШТАМПАНО У ДРЖ. ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

1896

584791
2. 7. 54

PG
1418
J6D7
1895
v. 2

ПРЕГЛЕД

СТРАНА

Предговор III

III

Смрт Стеве Синђелића и његових триста другова . . . 3
Свети Сава 6
Ослободилац 8
Пред сликом Југа Богдана 10
Једноболни 12
Црквица Југа Богдана код Љубостиње 13
Србину на нову годину 1889. 14
Матерњи језик 16
На збор! 18
У магли 20
Пред иконом Светога Саве 21
Навире ноћ 24
Ухвати се кора 25
Понеари 27
Деспот Ђурађ Бранковић II 29
Ђед учи свог унука 31
Тиха размишљања на Видов дан 1889. 33
Српкињама пред Видов дан 1889. 36
Младим узданицама српске будућности Краљу Александру и Кнежевићу Данилу 1889. 38
На задушнице српским јунацима погинулим на Видов дан 1389. 41
Слава им! 42
Ласте и ласте 44
Нојски обичај 46
Поздрав српским стрелцима 48
На дан полагања темеља „Витезовцу“ 50
Српска мајка 53
Слика и слика 55
На велики петак 56
На дан освећења дома српских часника 1895. 57
Помисли, млада Србијо 58

IV

СТРАНА
Пробе пера I—CC 61

V

Стрижице I—L 175

VI

Српском роду 191
Кушање своје снаге 191
Гусле и лира 191
Комшији Марку 192
Истоме 192
Стара слава 192
Мрак 192
Доскочио му Немац 193
Један епиграм М. Витковића 194
Некад и сад 194
Сека Тина 194
Новац 195
Арома 195
Владар и удворица 196
Разна мнења 196
Једном »јунаку« 197
Врло важно питање 197
Неким судијама 197
Ex tempore 198
Н. Н. 198
Пркос 198
Песник Велимир 199
Крчмарева хвала 199
Месари филолози 200
Званије и памет 200
Утеха 200
За хлебом 201
Правдање 201
Ја, доктор и грозница 202
Белило 202
Чудновато 202
Одличије 202
То је баш чудновато 203
Малер 203
Није то све једно 203
Досетљива жена 204
Тиранија и правда 204
Чика Јоница 205
Намигуша Јулка 205

СТРАНА
Картање је дангуба 205
Обележја 206
Једно хтео а друго испало 206
Проба 206
Поправио се 207
Господину Т. 207
Једној цури 207
О имању 208
Жарке очи 208
Тумачење корана 209
Један адвокат 209
Неком стипендисти 210
Добром сину лошег оца 210
Разлог 210
Намастирска новост 211
Адвокат Божа 211
Андријина срећа 211
Добра душа 212
Младим Парнаслијама 212
Епиграми једнога крчмара 213
Радост дедина 215
Ацикина мука 216
Притворник 216
Хоћете л' да знате? 217
Досетљив у невољи 217
Једном часовничару 218
Једном премишљалу 218
Жали косу 218
На гробу грофа Шамбора 219
На гробу списатеља Теофита 219
На гробу доктора Исака 219
На једном гробу 220
Миш, мачка и мишоловка 220

VII

† На гробу Филипа Вишњића 223
† На гробу Мите Поповића 224
† На гробу Јована-Миленка Грчића 225
† За гробну плочу владике Теофана Живковића 226
† На гробу др. Младена Муачевића 228
† На гробу Богољуба Милетића 229
† На гробу Милана Миланковића 230
† На гробу Десанке Константиновићеве 231
Човеков живот 232

ДОДАТАК

СТРАНА
Љубав и мржња 235
Крила и окриља времена 236
Прича 237
Две ноћи 239
Ала нешто, — ала нешто 241
У гори 243
Под тополом 245
Цвет и облак 247
Зовем те, зовем, Зулинко! 249
Ласта ласти светује 250
Старац 251
Несиб олсун! 252
Његовом Височанству Књазу Николи I после смрти блаженопокојне Вел. Војвоткиње Стане 255
О седамдесетогодишњици Светозара Милетића 254
Из комада „Лаворика и просјачки штап“ 258
Две Гетеове: I Мај, II Жабе 259
Одговори 260
После десет година 261
Ко то испи моју чашу? 263
Слика садашњега друштва 265
Ноћ је света 266
Јадно просјаче 267
Једноме свекритичару 268
У споменицу I—VI 269
Љуби Ненадовићу 6 јануара 1893 272
Телеграм приликом ободске прославе 273

ПРЕДГОВОР

У ову другу свеску *Друге Певаније* ушле су песме овим редом: III *Песме патриотске*, IV *Пробе пера*, V *Стрижице*, VI *Епиграми*, VII *Епитафи*, а у *Додатку* су наштампане оне песме, до којих се доцније дошло или које су изишле на свет за време штампања ове збирке.

М. К. Д.

III

СМРТ СТЕВЕ СИНЂЕЛИЋА И ЊЕГОВИХ ТРИСТА ДРУГОВА

(уз слику Ђеле-Куле)

Спевећу вам, ма да знате, —
Зна то свако српско дете.
То је било овог века,
А године баш девете.

Од Сенице шта се светли?
Рукује л' се дан са зором? —
Да! — Србија на уранку
Рукова се с Црном Гором.

Ал' од Ниша, Нов-Пазара
Какве магле, какве тмуше?
То су Турци што се дигли
Ову светлост да угуше.

Добрњац се дично бори
За слободу нашу стару,
А са триста српских лава
Синђелић је на Чегару.

Не пуштај их, брате, тамо
Где се дан са зором грли!
„Нећу пустит' — вели Стево —
Ма до једног изгинули.

Ил' животом или смрћу
Задржат' их ми можемо."
Три стотине српских лава
Одзивљу се: „Тако ћемо!"

Нећеш, Туре, нећеш тамо
Оној зори, оном жару,
Док је живих триста лава
И Ресавца на Чегару!

Борило се много, много, —
Борће се још и више.
Турци гину, пусто гину —
Собом рове испунише.

Нема шанца, нема рова,
Кост у кост се већем хвата;
А Турцима придолазе
Нове чете, нова јата.

Па ка'но што нема мере
За јунаштво српског соја,
Исто тако, исто тако
Турској војсци нема броја.

Да је сваком десет снага,
Не би Турке задржали.
Ипак, Туре, нећеш тамо
Где се Срби руковали!

„Животом вас — вели Стево —
Животом вас не задржа'!"
А ми ћемо смрћу нашом —
Смрт је јача, смрт је бржа!

„Живот за род!“ — још то рече
И на десну гле'ну страну,
Онда трже самокреса,
Сасу огањ у цебану.

Прасну сила громовита
Уриебесно до облака, —
Нема више триста друга,
Али нема ни Турака.

—

После с' дигла Ђеле-Кула:
То су главе српских тића
И међ' њима скупа глава
Сокола нам Синђелића.

Није ветар туд' што пири
Већ дух њихов туда дише.
Ту с' борило после много, —
Борће се још и више.

Застанимо сада мало
Пред спо̏менцем ових тића:
Уздахнувши напојмо се
Духом дична Синђелића!

* * *

Па шта даље? — Казуј, певче!
Питате ме са свих страна. —
Ова песма тужна, славна
Није јоште допевана.

„Невен“ 1881.

СВЕТИ САВА

Престо га је чекô — он га није хтео;
Он је нешто више духом заволео.
Одазвô се даљњем лелеку и вриску
Па је загрлио будућност српску.

Он се скромно сиђе с краљевских висина,
Цвет жртвова плоду;
Он неће да влада, он хоће да служи
Богу и свом роду.

„Веру ћу да крепим, православље ширим
Кроз ту маглу сиву;
Темељ ћу да градим, цркву ћу да зидам,
Али цркву живу.“
И та нам је вера спасавала оце
Од многе пропасти;
Та ће иста вера — о хвала ти, Саво! —
И унуке спасти.

Ал' та вера не сме да буде без вида;
Зато свети Сава још и школе зида.
„Има л' ока слепа, школа га отвара!
Шаљ'те децу, нека од њих људе ствара!

Оно што нас јача на путу поштења,
Оно што нас води ка брегу спасења,

Оно што нам муку ублажава љуту,
Што нам не да клизнут' на стрмену путу:

Оног светлог духа светле благовести,
Што нас држе кренко на висини свести:
Оно што нас учи да трпет' умемо,
Оно што нас диже да напредујемо,
Што нам даје души, уму здравље:

То је српска школа, то је православље!"

То је Сава знао и пример нам дао:
Срећу нам је хтео, њојзи нас повео.
Одазвô се даљњем лелеку и вриску
Па је загрлио будућност српску.

Круну није хтео, није хтео славу,
Али круна сама дође му на главу.
Он се хтео сићи свом народу ближе,
Он се хтео спустит', а тиме се диже.
Дух нас његов купи сред Божјега храма:
Дух је његов звезда над нашим школама.

Савино су тело Турци сагорели
И његов су пепе̂о на ветар изнели —
И гдегод је трȕнка пепела му пала,
Ту је нова љубав к роду засијала.

Данас цело Српство његов спомен слави:
„Ускликнимо с љубављу светитељу Сави!"

„Невен" 1882.

ОСЛОБОДИЛАЦ

(поводом вајарскога посла Петра Убавкића)

Кад српско сунце на Косову зађе,
Смрче се српском животу и нâду,
И црна ноћи трајала је дуго,
Ох трајала је пуна четир' века.
Пропишта српска мајка
У турском синциру:
Зар нема сина
Да се мача лати?
Зар српска земља нема соколова?
Зар српска патња нема витезова?

А је л' их било? —
Питаш, Сриче мило.

Ево ти слике, што је српска рука
Из спљег кама изрезала вешто.

На слици видиш Србијину тугу,
Од тешка бола како крха руке:
У њојзи гледај целог Српства јад.
На слици видиш младо Шумадиниче
Како се од сна буди самртнога:
У њему гледај цео српски род.
На слици видиш таковског јунака,
Милоша врла с заставом у руци:

У њему гледај свих јунака скуп,
Који су тргли тешка јатагана,
Који су мушки отворили бој,
Који су крвљу и животом својим
Из ропства дигли мили народ свој.
Имена њина Србину су света —
А тих јунака велики је број.

„Невен" 1882.

———— • ————

ПРЕД СЛИКОМ ЈУГА БОГДАНА

од Ст. Николића

Хај, да ова слика
Сад нешто оживи —
Отац оних девет
Соколова сиви'.

Ала би нам знао
Причат' разних ствари,
О чем већ не знају
Певат' ни гуслари.

Ала би нас дигла
Његова близина,
Згрејала нам душу
Његова врлина.

Па да које дете
У чело целива —
Тај би постô јунак,
Жеравица жива.

Красан ли би савет
На срце нам метô,
И ми би то — је л' те?—
Слушали кô свето.

—

Е па нека живе
(Ко их сме отети?)
Врли наши стари
У нашој памети.

Ту нек' живи спомен
Њиховога сјаја,
И он ће нас учит' —
Само слушат' ваља.

„Певац" 1885.

ЈЕДНОБОЛНИ

Стоје двоје на далеко,
На два разна пôла,
А на њима до две пôле
Од једнога бола;

Њима шарно небо збори,
Да дужност одужи:
„Чујте вољу Бога жива, —
Бол нека вас здружи!“

Али има многих, које
Једни боли гризу, —
И ти нису на далеко,
Не — већ врло близу.

До њих више глас не стиже,
Облаци им крате —
Иронија само шапће:
Рад'те како знате“.

„Јавор“ 1885.

ЦРКВИЦА ЈУГА БОГДАНА КОД ЉУБОСТИЊЕ

(уз слику професора Вл. Тителбаха)

Рушевино негдашњега храма,
Задужбино стара Југ-Богдана,
Око сузи када те погледи,
Дух застрепи, а лице побледи.

Јоште камен уз камен прилања, —
Ми с' трзамо од свог уздисања.
Али уздах ране нѐ извида,
Уздисањем црква се не зида.

Ово место још је црква стара,
Ма да нема крова ни олтара, —
Ми у мисли станимо пред њоме
Молећи се Богу великоме:

Да нам даде старине ваљане,
Кâ што беше стари Југ-Богдане;
Да нам даде много таквих тића,
Кâ што беху девет Југовића.

Певен 1888.

СРБИНУ НА НОВУ ГОДИНУ 1889.

Ил' да зборим, ил' да ћутим;
Ил' да кажем, ил' да питам;
Ил' старачки да светујем,
Ил' младачки да честитам?

Време има свога плова,
А на челу лета нова
Стоје ова збиљска слова:
Пет стотина од Видова.

Ко разуме шта говоре
Пет стотина горких лета,
Том не треба ни честитке,
Опомене ни савета.

Ај Србине, стари ђаче,
Сине мȳкâ, чедо бола —
Ти си ево изучио
Пет стотина тешких школа.

Пет стотина тешких школа, —
Али краја има и том:
Памти муке и науке,
Јер сад стојиш пред испитом.

Пет стотина од Косова
  Није мало. То би зјало
Други народ, бестемељан,
  Већ одавно прогутало.

Тебе чу́ва виша сила
  Што над главом твојом стаја;
Она стаја, дуго траја, —
  Ал' и томе има краја.

Пет стотина од Косова,
  А над тобом мачи висе:
Ту је обрт твом животу, —
  Прибери се, разуми се!

„Стармали“ 1889.

МАТЕРЊИ ЈЕЗИК

(мађарски од Ем. Абрањија)

Има л' таква худа створа,
Кој' би гледо без отпора,
Где му мајку, мајку милу
Отискују ништавилу,
На њу дижу хук помама
С увредама, с поругама?

Да ли гдегод народ живи,
Кој' се томе не противи
Кад му језик богодани
Ко исмева и тамани, —
Стуб његова светилишта,
Без којег је нико, ништа?

Сузе рони наша мајка, —
Хај, па њу се диже хајка,
Хоће да јој грло стисне,
Ни пред Богом да не писне, —
Ил' јој торбу о врат желе,
Па мрвице да јој деле.

Ал' не дамо с' отој беди,
Док год нам се крв не следи,
Док год влада Божја правда,
У коју се и црв нада,

Док год знамо шта ј' срамота.
Док је искре од живота.

Изгубисмо блага доста,
Још нам мајчин језик оста;
Па још и том зар се прети?
Па још и то дај отети! —
Пред Божије никад лице!
И Бог мрзи кукавице.

Не дај, брате, овог блага,
Последњицу твојих снага;
Примакни се к томе жару
На живота свог олтару,
Јер донде си оно шта си
Док се жар тај не угаси.

А без њега — да те има
Милионским миљонима,
По свету би с' трзô, вио —
Али народ не би био.
Плевом би те свако звао,
Ветар би те раздувао.

Закун'мо се — друкче зло је —
Под заставом свести своје:
С тобом живет', за те мрети,
Аманете мајчин свети,
Стубе нашег светилишта,
Без којег смо нико, ништа!

„Јавор" 1889.

НА ЗБОР!

На збор! На збор!
Црна се гуја из трулежа гњила
Около врата нашег обавила,
Отров је њезин на прси нам канô —
А ми од срама бол не осећамо.
Ласно је с болом, том смо давно вични,
Ал' срам нас дави, Срби моји дични!
На збор! На збор!

На збор! На збор!
Који смо прегли једној светој цели
Одбац'мо сада све што браћу дели.
Збор овај места сваком брату спрема,
Ту места само издајица нема.
Покаж'мо да нас виши дух облеће,
А издајнику — да га нико неће.
На збор! На збор!

На збор! На збор!
Један је часак кадар наћи слогу
И њоме опрат' лагу многу, многу.
Не може л' слога данаске нас слити,
Ја сумњам да ће икада је бити.
Згрлимо с' једном као Срби прави,
Не дајмо да нас срамота удави!
На збор! На збор!

На збор! На збор!
На збору неће требат' много речи,
Јер сви ми знамо шта нам душу гнечи;
Само ће рука руку стиснут' јако,
А то ће значит': тако ил' никако!
Па светим жаром, с поновљеном свести
Слога ће сложне на дело повести.
На збор! На збор!

„Јавор“ 1885.

У МАГЛИ

Магла десно, магла лево,
Магла тамо, магла амо, —
Сад да сиђе синак Божји,
Ево да га не познамо.

Можда плачеш, брате драги,
Ал' не видим сузе твоје.
„Има л' суза у твом оку,
То су, брате, сузе моје.“

Нуто јеке и одјеке,
Нуто речи и одречи!
То нас нија и повија,
Зашушкава — ал' не лечи.

Питај маглу од куда је —
Та од суза, од те воде.
Суза никог није дигла
До висине, до слободе.

Та мекушац, сузолевац
Оплакаће себе сама —
А будућност људе пита
Шта им тече по жилама.

„Јавор“ 1886.

ПОД ИКОНОМ СВЕТОГА САВЕ

Болна лежи добра мајка,
Не силази с одра свога,
Удовица ј' — деце има,
Једно мање од другога.

Дру̑га нема, — деце има,
За децу би живот дала,
Али ако душу пусти,
Шта ће, шта ће деца мала?!

Мрак би био, али није:
Болесници више главе
Кандиоце тихо гори
Пред иконом светог Саве.

Ил' је зебња, ил' је страва,
Ил' је слутња, ил' што више?...
Око мајке деца с' купе —
Мајка врло брзо дише.

Поноћ куца, деца бледе.
Најстарији и најјачи,
Кад отаре сузе своје,
Таре сузе својој браћи.

Мајка б' хтела децу спасти
  Од зла што се на њих спрема,
Хтела би им нешто касти,
  Али гласа више нема.

Ко би знао мисли њене,
  Ко би знао њене муке!
Најстарији синак приђе
  И ледне јој љуби руке.

Ти пољупци даше снагу
  Дахом младе душе здраве,
Мајка диже руку нагу
  Ка икони светог Саве.

„Знаш ли шта бих хтела рећи?“
  То говори, рука пада;
Око таје, срце стаје,
  Али јоште има нада.

Има нада у првенца,
  Да ће знати, да ће хтети —
„Разумем те, мајко драга,
  И држаћу у памети.

У груд'ма ће мојим живет'
  Мисо твоја, твоја жеља.
Ја ћу водит' браћу моју
  Путем овог светитеља.

Окаљат' нам образ неће
  Ни сто мука, ни сто беда,
Схватићемо, памтићемо
  Да смо српске мајке чеда.“

Ове речи замедљаше
  Горки пехар задњег часа:
На устима боне мајке
  Благ се осмех за̀таласа.

Кандиоце затрепета
  Пред иконом светог Саве.
Деца стоје, цвет до цвета —
  Венац око мртве главе.

„Јавор“ 1887.

НАВИРЕ НОЋ...

Навире ноћ све јаче,
А ви гледате горе,
Иштете што је сваче:
„Подари, Боже, зоре!“

А тама молбу враћа,
Одјеком савет даје:
„Ако сте свесна браћа,
Плетите загрљаје.

Свануће зора — хоће.
Природни ре́дак то је,
Ал' тешко оном ко ће
Стидет' се ноћи своје.“

„Јавор“ 1887.

УХВАТИ СЕ КОРА...

Ухвати се кора
Око срца мека —
То су стари дари
Подужега века.

Ухвати се кора
Око срца мека,
Пак то срце за се
И не тражи лека.

Ухвати се кора
Око срца мека,
Мислиш: „То је оклоп!
То је за човека!“

„Под њим можеш мирно
Сретат' своју мету!“ —
И ти, жељан мира,
Разглѐдаш по свету.

Ал' на свету ништ' се
Поправило није:
Кривда гони правду
Исто као прије.

Врлост малаксава,
Поганство се смије,
Лóтиња се шири —
Већма него прије.

Спротиња грке
Сузе лије, лије —
Више неґо прије
И још крвавије.

И ти јади многи
И та суза љута
Твом се срцу стреме
Свакога тренута.

Шта ту може оклоп?
— Срце јаче куца —
Општи јад га шири,
А кора му пуца!

Срце кору стреса,
Јер под њоме срам га.
Срце, жељно мира,
Вели: не требам га!

„Јавор“ 1888.

ПОНЕАРИ

Тихо теку разне реке
Уз градове и крај сêлâ,
А мутне су, крваве су, —
Собом носе мртва тела.

Једни леже лицем горе,
Очи су им отворене;
А другима — све једно је —
Очи доле оборене.

Они једни кâ да шапћу:
Је л' то била Божја воља?
Они други кâ да куну:
Није Божја већ ђавоља!

Кад су реке мору стигле,
У море се хучно слиле:
Лешине се укрстиле,
У вртлогу загрлиле.

Море слано, исплакано
Дочека их чудним збором;
Море суза, њиних суза,
Дочека их са прекором:

„Што с' грлите, тела мртва?
Требасте се грлит' живи,
Тад би било мање жрт'вâ —
Само они што су криви.“

„Јавор“ 1888.

ДЕСПОТ ЂУРАЂ БРАНКОВИЋ II

Има томе равно две стотин' година
Када заточише једног српског сина,
Коме беху знани српског рода снови
И његови јади, и стари и нови.

Прихватио пламен из народних груди
И њиме је хтео душману да суди,
И хришћанску борбу противу ислама
Хтео је крепити и српским силама.

Вериге косовске хтео је да скине,
Кроз косовску клетву да слобода сине.
Вековима чекат' било му је споро
И за то је врлић сужњевати моро̂.

Што је био ближи духу рода свога
Све је даље моро̂ од српског ока;
Што му чешће народ помињао име,
Све је даље гуран да не буде с њиме.

Годинама дугим мучне дане тра̂ја
На северном крају бечког домашаја:
Нек' му труне живот без убојна клика,
Ка̂ што рђа ђорда српског осветника.

Више пута ванај до власника дође:
Шта вам тако скриви Бранковићу Ђорђе?
Та чиме увреди ваша светла лица?
Који су му греси, која му кривица?

Одговор је био, — пре два века, тада:
„Он кривице нема, он на правди страда.“
И тако је страдо, не би му помоћи,
Док му није самрт заклопила очи...

Жалосно је ово, жалосно, зар није?
Ал' ја знадем нешто јоште жалосније.

Додијале Богу деспотове сузе,
Он се смиловао на га себи узе, —
Ал' да му је лета Несторова дао,
Он би још и данас, канда, сужњевао.

Ал' сад би му већем нашли греха триста,
Поврх свега рекли б' да је — панслависта!

„Стармали“ 1889.

ЂЕД УЧИ СВОГ УНУКА

(уз слику Паје Јовановића)

Ево теби, чедо моје,
Јатагана оштра, љута!
Њим је ђедо за слободу
Борио се много пута.

Твоја снага сад тек јача —
И још није време поћи.
Држ' га јако — тако, тако —
Ђедо ће ти припомоћи.

Та ни соко полетарац
Оног правог маха нема,
Ал' зарана крила шири,
Јер се за лêт виши спрема.

Знаш ли шта су наши крши
Сачували српском роду?
Знаш ли како Црногорац
Радо гине за слободу?

Ти јатаган чврсто држиш,
И мишка ти није мека,
А мајка ти удиљ прича
Шта Косово од нас чека.

Ево оштра јатагана,
Ево теби, него моја!
Сави, махни, одби, брани
Као да си усред боја.

Ево оштра јатагана
Што је прошâ кроз сто боја.
Тако, тако, мој унуче,
Тако, тако, крви мојà!

„Орао“ 1889.

ТИХА РАЗМИШЉАЊА НА ВИДОВ ДАН 1889.

Да времена нису пуста,
Да Европа није трула,
Хе, она би братски, својски
Данас с нама уздахнула.

Сетила би с' да крв наша
Није с' лила за нас само,
Помогла би на дан овај
Да га слошке величамо,

Ка̂ што Србин штоват' уме
Знамен-дане свачег рода,
На које нам прстом пружа
Човечанство и слобода.

Ал' су јоште уске груди,
Људском складу усне бледе,
Свете жари наше душе
И најближи мрко гледе.

Ми идемо Раваници,
Да враћамо дар поштења,
Ал' идемо преко клада,
Преко трња и камења.

Ко нам на те мирне путе
  Ваља трње и камење —
Далеко је од слободе,
  Под слепилом својим стење.

Ми идемо Раваници
  Целивати мошти свете,
Запиньући о клевете,
  Спотичућ' се о подмете.

Нађемо ли ров на путу
  — Ров велики, а ми мали —
Вратићемо с', ров ће остат',
  Ми га нисмо ископали.

Сукоби л' нас ветар, који
  Одушевље радо казни,
Ми у разлаз, а он нек' се
  Изјуначи и испразни.

Боље б' било чуват' искре,
  Штоват' пламе, стицат' жаре,
Помишљајућ' и на друге,
  И на опште нам олтаре.

Па нек' буде како било —
  Раваници ми сад гремо;
Било гласно, било немо,
  Ми се Срби разумемо.

И код куће сваки за се
  Пред иконом светог Саве
Сваки Србин појиће се
  Из путира свести здраве.

Тесногруди нек' се беше,
Срам ће пасти само на њи',
Али значај овог дана
Зато неће бити мањи.

„Стармали“ 1889.

СРПКИЊАМА ПРЕД ВИДОВ ДАН 1889.

Ој ви, наша лепша по̏ло,
Ви украси наше леје —
Српске мајке, српске љубе,
Српске кћери, српске сеје!

Да ви знате своју снагу,
Ка̑ што знате наше јаде,
Сатрле би чаролиски
Нашег срама накараде.

Ој ви, наша боља по̏ло,
Мекша срца, више душе,
Да ви знате шта имате,
Какву надмоћ и оруже, —

Из пехара наших дана
Просуле би капи горке,
И странце би задивиле
Наше драге чудотворке.

Шта, зар не би мого̑ створит'
Ваше свести узлет јачи,
Да у мушком глибу нашем
Све се махом препначи!

Ил' да викне једна, прва,
А за њоме све остале:
„Отреси се старе клетве!
Залутô си, Србе брале!“

Или да се загрлите,
Кâ што с' грли цвет у венцу,
Па ви прве да скочите
Раваници ил' Крушевцу.

И оданде да затруби...
Јест, цветови да затрубе:
„Сложне су вам мајке, ћерке,
Сложне су вам сеје, љубе!

И ево нас, ту стојимо
На бедему српске свести,
И овамо не сме проћи
Ко се слогом не причести.

Ми Косово разумемо...“
И људима грме жене:
„Не примамо к себи Србе
Завађене, разбијене!...“

— — — — — — —

Можда ми је песма санак...
Па и санак ево, на'те,
Ви, српњска лепша пôло,
Ви што дивску моћ имате —
Ако снагу своју знате.

Млађаним узданицима српске
будућности

КРАЉУ АЛЕКСАНДРУ И КНЕЖЕВИЋУ ДАНИЛУ 1889.

Хај у Жичи седмовратној
Износи се миро свето —
Важан знамен, важно дело,
Крст на себе сваки метô.

Архипастир краљу своме
Вишње даре моли, жуди, —
Па му миром маже чело,
Па му миром маже груди.

Шта то пуца? — Не топови,
Неслога се наша слама,
А народ се духом диже
И крепи се молитвама.

У тај исти мал' не часак
Весело се славље ори,
Опет друго, опште славље
А у српској Црној Гори.

Врли владац црногорски
У једрини своје моћи
Диже свога наследника,
Да га цео род уочи.

И збори му, и збори нам
Шта од свога чека сина,
А благослов Божји слази
На те речи са висина.

А ја видим оба славља,
Како сплета српска вила,
И сплет држи над главама
Александра и Данила.

Шири крила у радости
Нâд србинске будућности —
Десно крило, лево крило,
Александар и Данило.

* * *

Александар и Данило —
Два сокола духа чила!
Александар и Данило —
Ој младости Богу мила!

Ако може једна мисô
Разделит' се на две поле,
Свака пола мора чуват'
Општу радост, опште боле.

Александар и Данило,
Двоје поле племените,
Можете ли дуго чекат'
Да се млади не видите?

Та жељне су српске горе,
  Та жељне су српске стене,
Та жељне су српске ране,
  Да вас виде загрљене!

Реците нам је ли близу
  Што се тако лепо сања,
Је ли близу свети данак,
  Данак вашег руковања?

Видети се, загрлит' се,
  Пољубит' у српском жару
И спојити два пламена
  Српске слоге на олтару.

То би било прво семе
  Петстолећа Видовога,
То би био... то ће бити
  Празник рода србинскога.

То сад желе српске горе,
  То сад желе српске стене,
То преклињу српске ране:
  Да вас виде загрљене.

НА ЗАДУШНИЦЕ

српским јунацима погинулим на Видов дан 1389.

Вечна вам памет, врли,
У Христу неумрли!
Гинући за свој род
Саградили сте брод,
Јачи од бу̑ра̑ љутих,
Тврђи од си̑ла̑ крутих,
Да стигне српски спас
Кроз векове до нас!

Вечна вам памет, врли,
У Христу неумрли!

СЛАВА ИМ!

1889.

Слава оном живом пламу
У грудима наших деда,
О којем нам гуслар слепи
Сузе лијући' приповеда!

Слава храбрим витезима,
Узорима за јунаке,
Којих душе данас гледе
На Србинство кроз облаке!

Слава оној светој крви
Што се просу на Косову,
Што не мòже преживети
Да се Срби робљем зову!

Слава оном светом гробљу,
Над кîм небо звезде тресе,
Које нас је пет векова
Соколило: Не дајте се!

Слава старом Кнез-Лазару,
Чија круна с главом паде,
Ал' остави роду своме
Најкрепчије своје паде!

Слава оној смртној муци,
Што и данас нама кличе:
Српска мајка рађала је
И рађаће Обилиће!

Згревају се наши нади,
Српска свест им шири крила —
Размиче се она магла
Што ј' Косово обавила,

Да покаже што истрајност
И на плачном пољу зида —
Данаске се увршује
Петвековна пирамида.

А на њојзи шта то пише?
— Упило се словље само —
А златна су ова слова,
Хајде да их прочитамо:

„Кога мука петвековна
Нё порази, нё стамани,
Тога чека рујна зора,
Тог чекају светли дани.

Ал' то нек те не успава,
Многопатни српски роде:
Рујној зори слога води,
Светлим дан'ма дух слободе!“

О Видову дне 1889.

ЛАСТЕ И ЛАСТЕ

Било то јесенас,
Сад још спомен траје:
Подигле се ласте
У топлије краје.

На лагани крили
Лако се и лети;
Једне ишле свесно,
Право својој мети.

Друге нису тако
Ишле право, свесно:
Излетале често
То лево, то десно.

Одвајале с' чиле
Час доле, час горе...
И тако се стигло
Над широко море.

Ту је искушење,
Ту сад нема шале, —
Оне криволетне
Ту сад посустале.

Издала их крила,
Клонуле им главе,
Па једна за другом
У мору се даве.

Оне, што су снагу
Сачувале лету,
Одлетеше даље
И стигоше мету.

—

Јао и нама, ако моћи
У зао данак ослабе нам!
Не трошимо улуд снагу:
Требаће нам, требаће нам!

„Невен“ 1889.

НОЈСКИ ОБИЧАЈ

Кад загрози беда
Ма са којег краја,
Нојеви се и сад држе
Стара обичаја:

Да их не би нашô
Цилит, камен, тресак,
Они своје луде главе
Загњуре у песак.

Обичај им таки,
Јест, тако је, брате;
Ал' те старе обичаје
Они скупо плате...

Ових старих птица
Жао ми је, жао, —
Кад би хтеле послушати
Савет бих им дао,

Рекô би им: „Држ'те с'
Обичаја стара,
Али само у толико
Да не буде квара:

Забадајте главе,
  Али не дубоко!
Увек, увек нек' вам вири
  Барем једно око!

Тим оком гледајте
  Преда се и за се:
И то око, то опрезно,
  То ће да вас спасе!"

Ал' нојеви неће
  Тај савет да чују,
Па тако их још и данас
  Ловци десеткују.

—

Но има и људи
Исто тако луди',
  Таких истих главогњура,
  Таких радожмура.

Збори се и њима,
Али се не прима,
  Те ни на њих не оклева
  Судбина нојева.

ПОЗДРАВ СРПСКИМ СТРЕЛЦИМА

(на скупу у Врањи 1891)

Опет ће вас сутра, ој српски стрељачи,
Годишњица нова на окупу наћи,
На окупу слоге, на окупу свести,
Као на вечерњу српских благовести;
На окупу мира, са ћемански звуци, —
Ал' с пушком у руци.

Никла негда песма (из јада голема)
О Србину тужном који рода нема;
Певајмо је и сад, јер још није бајка,
Да ј' Србину пушка и отац и мајка.
Ко најбоље схвата шта та песма значи?
— Ви, српски стрељачи!

Лесно ти је с пушком починити квара,
Али српска пушка само зло обара.
Од наше је пушке многи враг претрнô, —
И сад се вежбамо пуцати у црно.
Ал' сутрашњи први пуцањ нека јавља
Да ј' у здравље Краља.

Састанак стрељача красно је весеље;
Зачин су му нâди и најлепше жеље.
Полази се тамо као сложна браћа,
Полази се тако, тако се и враћа.

Вежба руку, крепи, — а светињу циља
Господ благосиља.

Здраво, браћо, здраво! Вас ништа не цепа.
Будућност вам јамчи ваша слога лепа.
А та света слога, и реч'ма и делом,
Нек' се од вас шири по Српству васцелом.
Не заборављајте: У слози је снага!
Здраво, браћо драга!

„Стрељачки Гласник“ 1891.

НА ДАН ПОЛАГАЊА ТЕМЕЉА „ВИТЕЗОВЦУ“

дому часника краљевине Србије
на Св. Николу 1891. год.

Лепо ти је, лепо задомити дом,
Где ћеш свој да будеш и себи и свом.
Благо дому, који диже свесан склад, —
Он ће свести, складу бити јаки град.

Српски народ чује бйло срца свог,
А српска је војска крвца бйла тог.
Крв та није бледа, — видеће је свет;
А часници српски, то је њезин цвет.

Цвете наше крви, помогô ти Бог!
Цвет се не одваја од корена свог
Ни у дан'ма добрим, ни у дан'ма злим,
А корен се дичи, поноси се њим.

Светог Николаја слави Краљ нам млад,
Вера му је вера, а ви сте му над —
Ви, часници српски, који душом чистом
Кандило дижете пред иконом истом.

Е, то много значи, што се сада спаја
Пред иконом светог оца Николаја.

Ево данас звоно са цркве оглаша:
Нераздвојна ј' слава Краљева и ваша!
Така слава пада и на народ с више...
Не, не пада, већ га у висину диже.

* * *

Лепо ти је, лепо задомити дом,
Где ћеш свој да будеш и себи и свом.
И часници српски на послу су том;
Дичан ли ће бити овај српски дом!

Над њиме ће нека чиста светлост сјати,
Могли би га лепо „Витезовцем“ звати.
Ко му темељ меће? — Краљ се тога хвата
С чекићем од сребра, а даром од злата.

За годину дана бићете под кровом;
Сретни били, браћо, у свом дому новом!
У њ нека вас води љубав братска сама,
Тако сретна била домовина с вама!

Витештво ће бити стубови тог дома,
И стубови дома, и одводник грома;
И што год јунаштво племенитим чини
Заблистаће српски у вашој средини.

Ту ћете се крепит' узајмицом јаком,
Огревати груди божићњим бадњаком:
Обичаје српске гајићете красно,
Поиграт' јуначки, поневати гласно.

Ту ће српске гусле да загуде често,
Да их чује народ, да их чује престо:

Ту ће братац брату да у срце гледи,
Да га грли, љуби, кад види шта вреди.

А кад сване данак — Бог ће и то дати —
Кад се српска војска са Косова врати,
Витезовац пунан поноса и дике
Весео ће примит' витезе, часнике,
Србе-победнике.

„Витез“ 1891.

СРПСКА МАЈКА

На меком топлом крилу
Јединка спна њиха,
Љуби га ноћ и дан;
Цвећем му власи кити,
Песмом му слади сан.

Расте јој синак, расте,
На своје ноге стаје,
Васцео мајчин свет —
Ох, није шала, није:
На грани ј е д а н цвет.

Расте јој синак, расте,
А мајка дршће, стрепи
У нежном срцу свом,
Да не би на цвет пао
Из ведра неба гром.

Расте јој синак, расте,
Једино благо мајци
Које јој даде Бог.
Ко не би брижно чувô
„Зеницу ока свог“?

Расте јој синак, расте, —
Мајка би звезде с неба
Скидала сваки час,

Да синку, свом јединку,
  Од звезда сплете пас.

Синак се снагом паше,
А мајка снева свате,
  Весеље нâда свог;
Топи се од милина
  Крај сина јединог.

Ал' зачу с' бојна труба:
  „За Србство, за слободу!“ —
Мајка му паше мач.
— А кад је пао, нико
Није јој чуо плач.

„Требевић“ 1891.

СЛИКА И СЛИКА

У добру се браћа завадила,
У невољи опет загрлила.
Загрљени, опасани снагом,
Вратили се своме добру драгом. —
Та је слика и лепа и мила,
Давно ми се у душу упила.

Другу браћу стисли јади сиљи,
Туђа сила гони их и киљи;
Ал' не стају пред душмана свога,
Већ се дижу један на другога;
Српба српбу, злоба злобу креће,
Како 'но им никад сванут' неће. —
Та је слика
Ђаволима дика.

„Стражилово" 1872.

НА ВЕЛИКИ ПЕТАК

Ој Исусе, мучениче света,
Ја те гледам на крст разапета;
Ти издишеш под теретом рана,
Гроб те прима, али за три дана.
Ти се диже,
Слави својој стиже,
А крст Србу
Остаде на грбу.

Око крста, у четир му кута
Четир слова Христом задахнута,
Остављена да закрешу кресом,
Раздрмана ђаволом и бесом.
Слова ова, часног крста зраци,
Слова ова, словесности знаци,
Зна се шта би требала да кажу;
Ал' с' ни сама међ' собом не слажу;
Од како су, једно друго вређа,
Једно другом окренуло леђа.

Кад ћеш, Боже, грмнут' са небеса
И потрести што треба потреса,
Расклиматат' чаролију беса,
У ред ставит' та наша словеса,
Њина љубав да народ задужи —
Што ко учи да и пример пружи.

»Србобран« 1893.

НА ДАН ОСВЕЋЕЊА ДОМА СРПСКИХ ЧАСНИКА 1895.

Радујмо се српским радовањем —
Пред нама је палата угледна,
Нашег топлог радовања вредна, —
Дар од Краља, велика му хвала,
Прву славу своју дочекала!
Дар од Краља часничкој дружини
Данаске је у светлој ведрини;
У њој данас водица се свѐти
Да дух свети на њу нам низлети —
Радујмо се српским радовањем!

Уздајмо се српским поуздањем —
У том дому биће котва нада,
У њему ће братинство да влада;
Ту ће бити топло српској свести
Па да сјајне дане благовести;
Ту ће с' кўпит' верности бисерје,
Соколима ту ће расти перје;
На тај дом ће падати победни
Ловор-венци, Обилића вредни —
Уздајмо се српским поуздањем!

„Витез“ 1895.

ПОМИСЛИ, МЛАДА СРБИЈО...

Помисли, млада Србијо, на Стару Србију,
Помисли, ма да хладан знојак са чела треш,
Помисли да си крња и шта те без ње чека —
Шта без ње чекат' смеш.

Онде је густа тама, зора им само сан,
Узалуд неба траже кроз онај црни мрак,
Још жижак српске свести кâ чудом неким тиња —
Ал' ветар дува јак.

Жељни су рêчи утешне са српских усана,
Пастира који није туђинско оруђе,
Жељни су српске књиге, тог чула просветног,
И школе нетуђе.

Та жеља још их држи... ал' докле, брате мој?
Истрајност српску пресипа навалом страна реч.
И сутра можда донеће црн гавран тужну вест:
Касно је, касно већ!

Који би народ пустио да му се руши над —
Не мачем, топом, јуришем, не силом убојном,
Већ словом, пером, обманом, новцем и заслепом
И мирним поткопом?

Помисли, млада Србијо, на Стару Србију...

(Недовршено)

IV

ПРОБЕ ПЕРА

I

Има л' карактера
Кој' без пеге сјаје? —
Ал' песников барем
Треба такав да је.
Њему кад је Јупитер
Дарово̂ Пегаза,
Ев' ово му каза:
„Теби прља доња
Смѐ доћи до коња, —
Ал' не до образа.“

II

Кад би човек знао
Када ће да мрије,
Он би се родио
Сто година прије.

III

ЗАШТО — ЗАТО

Питате ме, зашто ли ме мучи
Нека туга дерна. —
Заклела ми с' невина Драгојла
Бити увек верна.
Од тог доба пун сам туге,
Сумње, чемера:
Од куд знаде та невиност
Шта је невера?

IV

ШЛЕП И ЏЕП

Што год дужи женин шлеп,
Све празнији мужев џеп.
Шлеп, шлеп, шлеп —
Џеп, џеп, џеп, —
Комедија с трагедијом
Има савез леп.

V

МОЈ КУЖАВНИ ДУКАТ

Имао сам у џепу
Један дукат сам,
И то обрезан.

Морô сам га разбити, —
Јевреј гледа танко,
Гледа га и преврће,
П' онда рече: „Manco.“
Одбио ми „sechs Percent“ —
Ох, жалосно стање!
Хришћан мора да плаћа
И за обрезање.

VI

На што су комарци?
Чега, кога ради? —
Рад примера онима
Који су на влади.
Јер комарци мрзе оног
Ко им много кâди.

VII

МЕКО И ТВРДО

Који нема дуга
Већ јастука брдо,
Код тога се збива
Једно мало чудо:
Може лежат' м е к о
А заспати т в р д о.

VIII

ЉУБАВ, ВЕРА И НАД

Пијућ' данас ја вам имам
Лепу намеру, —
Ја за љубав друштву пијем,
Пијем на веру.
Где је љубав, где је вера
Мора бит' и над:
Мој се добри крчмар нада
Да ћу платит' кад.

IX

ФИЗИОЛОШКИ ПРОЦЕС

У свакоме вину
Има нешто воде;
Код обичних људи
То све на зној оде.
Код неких појета
То друкчије бива:
Ту се вода сваколика
У песмице слива.

X

Не чуди се ничем
Моја проста глава,
Једно ј' само чудо, које
Још не проницава:

Како Срби смеду рећи
Да слога спасава,
Како смеду хвалит' ову
Значајну девизу,
Кад је до сад скоро никад
Опробали нису.

XI

ГДЕ ЈЕ ИСТИНА?

Људи веле да је
Истина у вину;
И ја ћу потписат'
Ту изреку њину.
Ал' и лаж је близу
— Убила је тама! —
Она с' често налази
У наздравицама.

XII

САВЕТ НЕКИМА

У великих двора,
Великих палата,
Све је на високо,
Ал' су ниска врата.
Ако желиш ући,
Не смеш ићи право:
Згрбити се мораш,
Згрбити се здраво.

XIII

Некада су жрци
Приносили жртву,
А небо се мрштило
На дртину мртву. —
Свештеници прâви,
Што се свешћу ресе,
На жртву приносе
Своје интересе.

XIV

„П О Д“

Ако ј' човек „под надзором“
Каже: Ајде де!
Ако стоји „под стечајем“
Бар се мицат' сме.
Ко се нађе „под сединoм“
То му ј' донô век;
Бива неки „под истрагом“ —
Одбрана му лек.
Ако ј' гњурач и „под водом“
Врати се натраг:
Али ко је „под папучом“ —
Ту је готов враг.

XV

ИНАТ

Доведе л' нас нужда
Кадгод доината,
То нек' буду стражња
И последња врата, —
Ал' ни по што одината
Не прав'мо заната.

XVI

СТРАХ ОД СМРТИ

Страх од смрти — болест дуга,
Траје целог века,
Болест гадна; њојзи има
Само једног лека.
А какав је лек тај, реци!
Ајде погоди! —
Који год се бојн смрти,
Нек се не роди.

XVII

ЛАЖ

Да је плитко дно у лажи,
То већ свако зна.
Ја бих о њој друго рекô:
Да и нема дна.

Јер коме се год у њојзи
Купат' допадне,
Данас, сутра, прекосутра
У њој пропадне.

XVIII

БРАТИНСТВО

Братинство је света реч, —
Душе у склад спрема;
Али многи о њојзи
Баш ни појма нема.
Ил' ако је поима,
То је кâ од беде:
Мисли да је братинство
Нешто, што се једе.
Ал' искуство вели нам:
„Није тако, није,
Братинство се не једе, —
Братинство се — пије.“

XIX

НАШ ПОПА

Наш је попа од оних
Бољих и ваљани';
Само што се на предику
Не мож' да накани.

А знате ли зашто
Он од тога пати:
Попадија дан и ноћ
Предике му чати.

XX

ИЗ НИШТА — НЕШТО

Кад ја што надрљам,
Нек' се не замера;
Јер, за Бога, то су
Само пробе пера.

Сада ми баш ништа
На ум пало није, —
Па гле, и из тога
Створих строфе двије.

Кад то тако иде,
То је моја срећа, —
А из тог се створи
И строфица трећа.

Хоћете л' још једну?
Изволите: ето ј' —
(Па можда ћу штогод
Замислит' у петој).

Не долазе мисли,
Ма да с' чело гњечи, —
Но где нема мисли
Може бити речи.

Ал' кад ја, малоглав
  Писац, још се не дам,
Већ без мисли, ево,
  Створих строфа седам,

Помислите, кол'ко б' могли
  Други да саставе
Из велике своје,
  Још празније главе.

XXI

ЂАВО У СВАТОВИ

Више пута ђаво
(Да му време прође)
Кад се когод жени
У сватове дође;
Благослови, пак остави
Даре иза врата:
Мужу боцу вина,
Жени шпил карата.

XXII

Где слободу штампе
  Сила тако спречи,
Да постане баром
  Пуном жабокречи:

Утопит' се може
Ко тамо потече,
Ал' пливат' научит'
Ту карактер неће.

XXIII

И ЖИВОТ ЈЕ ШКОЛА

И живот је школа,
И то врло јака,
Па ипак је у њој
Много лоших ђака.

Волео бих знати
Би ли профитиро̂
Кад би когод ову
Школу репетиро̂.

XXIV

ГОЛУБ ГУШАН

Наш је Душан
Голуб гушан.
Голуб зато, јербо
Жену слепо слуша,
А гушан је, јер га
Жена ипак гуша.

XXV

СМЕШАН ДВОБОЈ

Како може двобој бити смешан?
Питаће ме неко. —
Кад то не би могло бити,
Ја вам не бих рекô.
Докашћу вам и примером,
Ако вам је воља:
Кад се двоје боје —
Од празних пиштоља

XXVI

ВЕРОВАТНА СУМЊА

„Ко то наше лозе
Испод земље сиса,
Те нам са чокота
Сок весеља збрйса?“

Тако народ пита,
Па у земљу звёра;
А неки му вели:
„То је филоксера.“

Та ман'те се, људи, —
Какве филоксере! —
То ће бити посô
Покојног поп-Пере.

XXVII

МЛАДИ ДАНИ

Млади дани човеку
На поклон се дају.
То ја судим по томе,
Што се не враћају.

XXVIII

Моја тетка Дуда
Није више луда;
Кад нумере снева,
Она не оклева:
Таки (у сну) сецује,
Надом пуни груди,
И нумере изиђу
Пре нег' се пробуди.
То јој терно, верујте,
И на јави вреди, —
Ако ништа, оно бар
Форинту уштеди.

XXIX

Што се тиче женидбе
(И ценова празних)

У том нисмо, младожење,
Назорâ ми разних, —
Назора смо једнаких:
Назора миразних.

XXX

ПЛАТА И НАТА

Плата ј' момак појета
(Језика немушта);
Ната ј' лепа девојка,
Али проза сушта.

Они су се видели
Из далека лане,
Од то с' доба уздише
Са обадве стране.

С једне стране појезија
Уздише за Натом,
С друге стране проза
Уздише за Платом.

XXXI

ИПАК НАМ ЈЕ ПОЊАТНО

Чега није бивало
На овоме свету!
Људи су се некада
Клањали телету.

То би нама данаске
Било непоњатно,
Да не знамо е је то
Теле било златно.

XXXII

ПУЗОЛОГИЧНО ПОСМАТРАЊЕ

Поједини људи
Понос духа сузе,
Па до неке среће
Могу да допузе.

Допузе до плата
И до масних звања,
До власти, узура,
Наименовања.

Допузе до гроба
И господства сјајна,
Допузе до двора,
До златних колајна.

Пак се онда шире
С накићеним груд'ма.
— То се тако може
Појединим луд'ма.

Ал' народ ни један
До народне среће
Допузио до сад није, —
Па ни од сад неће.

XXXIII

ЈОШ ЈЕ ТЕЧА ЂАВОЛАН

Кад запитах нашег Течу
О Грковом сину,
Не рече ми да ј' у Бечу,
Већ да је у — „Wien“-у!

XXXIV

МАЈЕР КОЈИ СЕ ЧЕСТО ДОГАЂА

Женио се Влајко, —
Нашо ј' шири стан.
То је било скоро,
Баш на Петров-дан.

Пуница му плела
Свакој жељи над.
Таст му обећао
Велик виноград.

Јулчица је била
Чедо ваљано, —
Смешила се само,
Али значајно.

Јулчин ујак рече
Назидат' му двор, —
Ох Влајко је био
Најсретнији створ!

Рај је ништа према
Овој опсени.
И Влајко зàжмури,
Па се ожени.

Сватови су били:
Нема замера;
Пред зору су пили
И шампањера.

Влајко само једну
Чашу попио,
Али се у сласти
То-то-топио.

И мамурлук прође
(Свему бива крај),
Влајко чека, чека
Обећани рај:

Од ујака дворац,
Од пунице над,
А од таста онај
Велик виноград.

Безазлени Влајко
Шири наруча;
Ал' у место свега тога —
Пỹ — па папуча!
Пỹ — па папуча!

XXXV

Ала је то дивотно
Кроз цигару писат'!
Ала је то комотно
Новим пером писат'!

Два три реда напишеш —
Још је нешто празно.
Лако перо притиснеш,
Па клизи кô масно.

Знаш, да се од дромбуље
Нё направи лира.
Дилетанта критичар
Знаш да фумигира.

Својом пробом здружујеш
И воду и сушу,
Публичицу поштујеш
Као сродну душу.

Прах не дижеш за собом
Као каква дама,
Ироницу не тражиш, —
Већ ако ће сама.

Погрешиш ли, — нека ти
Одбију од плате.
За вечност се не бринеш —
Кâ ни она за те.

XXXVI

OMNE TRINUM PERFECTUM

Памет вели: ради!
  Леност вели: крадн!
И tertium datur:
  Скапање од гладн.

XXXVII

НЕЖОМЕ

Има људи
Разних ћуди.
А ти рече:
„Камо среће
Да је Шекспир,
Место драме,
Правио —
Саламе!“
Па још да је уз то знао
И пиво да вâри,
И па веру да је давô
Те реалне ствари:
То би било, нема сумње,
Прекрасно и славно, —
Ти би данас плакô што је
Шекспир умро давно.

XXXVIII

АДВОКАТ СИМА

Отац му је бербер био;
Бербери му и два брата;
Ал' он, Сима
Међу њима
Блиста сјајем адвоката.

Кад му браћу ко запита:
„Зашт' и Сима бербер није
Као ви?“
Они веле: „Хихи, хи!
Он до душе бербер није,
Али бије
Још вештије
Него ми.“

XXXIX

НЕКОЛИКО САВЕТА

(Ако коме не хасне, неће му ни шкодити.)

Уклони се кецу
Кад фасујеш гаже! —
У мају месецу
Нек' те шуме снаже! —
Не радуј се зецу
Којег истом траже! —
Не одбиј перецу —
Кад немаш менаже! —

Не деверуј „хецу“,
Он рађа бламаже! —
Знај да и кепецу
Прилика помаже!
Себичну грандецу
Не слушај што каже! —
Купи к себи децу,
Јер све друго лаже! —
Не моли се свецу
Који не помаже! —
(И још ћу ти нешто рећи
У четири ока:
Никад немој песме писат'
Само ради срока!)

XL

КРЧМАРИМА И КРЧ-МАРИЦАМА

(по немачком)

Знате л' зашт' је креда
Тако страшно бледа?
— О томе се ова
Скаска приповеда:

Кад је Бахус лумповао
У стара времена, —
Е, онда је креда
Још била црвена.

Бахус је крчмаре
Призвô на рочиште,
Креду им је дао
И рекао: „Пиш'те!

Све што жедан човек
У желудац спрати,
Ако не мож' данас,
Сутра ће да плати.

И што весô иште,
То му ваља дати,
Све то кредом пиш'те —
Креда нек' и плати."

Кад је креда чула
У каквој је беди,
Сва се пренерази,
Од страха побледи.

Одлете јој старо
Црвенило с лица, —
Пресели се на посеве
Древних пијаница.

XLI
О САМСОНУ

Молила Самсона
Лукава му драга,
Да јој само каже
Где му лежи снага.

Самсон није хтео
Варат' своје злато, —
Шта је даље било,
То вам је познато.

Ој Самсоне, Самсоне,
Худе драге мазо,
Ти јој ниси снагу своју
Већ — слабост показо!

XLII

НОВИМ САМСОНИМА

Самсон рекô својој драгој
Што је желила, —
А ми знамо, да му с' драга
Звала Делила.

И сад има још Самсона
У сањавилу,
Који својој худој драгој
Заспе на крилу.

Сумњу им је худа драга
Реч'ма превила:
„Не бој ми се, моје име
Није Делила.“

Но ви рец'те: „Не питам те
Јеси л' Делила,
Ал' ми с' чини да би нешто
Делит' желила.“

XLIII

О ЛУДОСТИ

Лудост, што је младост има,
Велика је, Боже прости,
И веће је не мож' бити,
Осим само — у старости.

Јер младости, бива, радо
И кроз прсте прогледамо;
Али лудост у старости
Броји се бар — дупловано.

XLIV

MEMINISSE IUVABIT

Кад год хлебац једем,
Мислим на орача;
А кад вино пијем,
Мислим на копача;
Кад добијем писмо,
Мислим на писача;
Лепу слику гледајућ',
Мислим на цртача;
А кад читам новине,
Мислим на — слагача.

XLV

ЋУТАЊЕ

Јест, некима људ'ма
„Ћутање је злато“,
И вреди им баш толико
По што је продато.

XLVI

ЧУДНА БОЛЕСТ

Поп Адамов Јеша
Уздише и хуче,
Ал' од оца крије
Свога бола кључе.
Доктори држали
Конзилија дуга,
Да докуче име
Његовог недуга;
А истина права
Доктор'ма се руга:
„Нема ту недуга,
Него — дуга, дуга!“

XLVII

ЧЕМУ СЕ ЧУДИ ГОСПОЈА ФЕМА

Једноме се само чуди
Стара госпа Фема:

Како може дуго живет'
Жена —
Која ј' нéма.

XLVIII

ПРАОЦУ НОЈУ

Ноје, Ноје,
Име твоје
Угинути неће:
Ти си први осетио
Да с' земља окреће!

XLIX

ВЕЛИКА УТЕХА

Да л' баш има раја,
О том сумње трају,
И са тог сретници
У бригу се дају.
Ал' патници нешто
Извесније знају:
Да им патња није вечна —
Мора доћи крају.

L

ПЕДЕСЕТА

Шта?! Педесет већем?!
Па још само проба!
Та толико не би
Скупила ни моба.

(Камо среће да ј' „Стармалом“
Од куд добра моба,
Па да му је на одмет
Ова моја проба!)

Перо ми је лоше;
Сам бих му се ругô;
Да га бацим, — шта л' ћу? —
Па да пробам друго.

Раскреченим пером
Ударићу о сто,
Шат са другим лепше
Дотерамо до сто.

Хартија ће трпет'
Што шепртља скриви.
Кад хартија трпи —
Трпите ме и ви!

LI

О ЂАВОЛУ И О МИРУ

„Ђаво не дâ мира“ —
Тако с' често вели.
А би л' на то штогод
Надовезат' смели?

„Ђаво не да мира,“
Ал' кад нам га дâ,
Ђаволски га скупо
Наплатити зна.

LII

НАЧЕЛО ЈЕДНОГА ПОПЕ

Запитао неко
Попу нашег села:
„Тако т' Бога, попо,
Ког си ти начела?“

Питање је било
Између' четир ока;
Veritas in vino —
А чаша дубока.

И попа му рече
— Пошто чашу смота —
„Моје је начело —
Да постанем прота.“

LIII

ТИКА-ТАК И ТАКА-ТИК

Срце ми је мирно било:
Тика-так!
Не бојах се женских стрела
Ја јунак.

Смедох прићи да ти гледам
Бајни лик;
Срце твоје једва с' чуло:
Така-тик!

„Шта ми може слаба жена!“
Мишљах ја.
(А ти шта си помишљала,
Бог то зна.)

Тика-так се ужурбао —
Боже мој!
Така-тик је хладан био —
Пркос твој...

Тика-таку нёдостаја
Практика;
Пёбеди га срца твога
Тактика.

LIV

ДВА НАМАСТИРСКА КЉУЧА

1. КЉУЧ ОД БИБЛИОТЕКЕ

Ал' ме јадног ломи та проклета рђа.
У целоме свету баш ме нема грђа;
Од Косова висим, нико ме не дира,
А у кључôници паук муве бира.

2. КЉУЧ ОД ПОДРУМА

Ох како се сјајим, лепшега ме нема,
Витак сам кô мома, кад с' у коло спрема;
Из руке у руку непрестано шећем,
Двеаст пута на дан по брави с' окрећем.

LV

БЕЗМАРНОСТ И САМАРНОСТ ВЛАЈКОВА

Ко се сећа Влајка
Од године старе, —
Он је увек хукô:
„Ох, што ћу без Маре!“

Сад је већем стекô
Што ј' желео жаром, —
Ал' сад опет хуче:
„Ох, што ћу са Маром!“

Пријатељ му рече
Пријатељским каром:
„Магаре без Маре,
Магаре са-Маром!“

LVI

Е ТО ЈЕ ВЕЋ НЕШТО ДРУГО

А. Ох шта чујем, стара лудо,
Из села Уздина, —
Продао си уверење
За две литре вина.
Срам те буди, срам те буди
Од деце и људи!

Б. Молим, молим, господине,
Чините ми криво:
Није само вино било,
Било је и пиво,
И сланине неке старе,
И четир' цигаре.

LVII

ПРАВИ ФИЛОЗОФ

„Рецимо што јесте;
О што нам је крити!
Да, — филозоф прави
Мора много пити,“

— Тако вели ђак-филозоф
Носа багрошарна —
„Јер то ј' — вели — наука
Врло суво парна.“

LVIII

ЗАР НИЈЕ ТАКО?

Кад Цигану царство даше
Шта му ј' први посо̂ био?
Пословица ето прича
Да је оца обесио.

То већ није било лепо,
То гадно бејаше. —
Требо̂ ј' оне обесити
Што му царство даше.

LIX

Кажу, веле — (то је шала)
Како неко некуд шѐта
Па не мо̀же шуму видет'
Од многих дрвета.

Ал' мој поглед — (то је збиља)
Више пута залуд блуди
Не видећи човечанства —
Ода шта? — Од људи.

LX

НИЈЕ МОГЛО БИТИ ДРУЧЧИЈЕ

Заволô је Прока
Цуру, цветак мали.
Просио је дуго,
Нису му је дали.

Он не хтеде живет'
Сам са својом тугом;
Отишô је у свет
Пак се — венчô с другом.

LXI

НА БАЛУ

Био сам на балу,
Баш у Сентомашу;
Гледао сам чардаш играт'
Пријашина Јашу:
Бацакô је ноге
У свôм раскалашу,
Не знаш шта му ј' бешње
Или „Friss“ ил' „Lassú.“
— Бог да живи тацмајстора:
Испивену флашу!

LXII

ПРОШИРЕЊЕ ШТЕМПЛАРИНЕ

Да сам нешто министар,
Ил' бар његов друг,
Сећајућ' се често
На државни дуг,
Гледао бих штемплу
Да с' прошири круг.

Изишо би одмах
Закон, ево тај:
„Ко истину пише,
Тај је stempelfrei.
Ал' на сваку лаж
Жиг нека се стави.
Деветкратно с' казни
Ко то заборави.“

Па да ви'те онда,
Браћо моја драга,
Како би нам касе
Биле пуне блага!

— — —

LXIII

ОВО СЕ НЕ СМЕ ПРЕВЕСТИ НА СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ

(ЈЕР СЕ И НЕ МОЖЕ)

Родила је мајка
Девет пособаца;
А пособац сваки
Посо за пећ баца.

Е дабогме, мајци
Била б' већа дика,
Да ј' родила девет
Вредних раденика.

LXIV

ШАЛА И БОКАЛ

Често бива чиста шала
Брш око бокала.
Никад није чиста шала
Никла из бокала.

Семе ј' њено у души
Доброћудна света,
А бокал је само
Залива, пак цвета.

LXV

САВЕТ КОЈИ НИЈЕ НА ОДМЕТ

У тиквици чега има?
— Ракије.
Сме се гуцнут', ал' не да се
Опије.

Зато људи, умерени,
Честити,
Паз'те, нёте сваку тикву
Испити!

А владике, митроносци
Честити,
Паз'те, нѐте сваку тикву
Попити!

LXVI

КОЛАЈНЕ — ТАЈНЕ

Тесногрудим људ'ма
Нађе се на груд'ма
Највише колајна.

Како могу стати!
Како им се могу дати!
— То остаје тајна.

Ал' у то се бркат',
Те тајне чепркат'
Била б' лудост крајна.

LXVII

ИСПОВЕСТ

Кад ме питаш, попо,
Ево ти истина:
Ја се радо крепим
Чашом добра вина.

Али крчмар има
Одвише слободе:
У најбоље вино
Долива ми воде.

Други би се тукô
Да му с' вино меша,
А ја се узвисим, —
Мени ни бригеша.

Бољим делом вина
Ја се мирно сладим,
А сувишну воду —
Од ње песме градим
И публику хладим.

LXVIII

КРИТИЧАРУ ОД ЗАНАТА

Бити само критичар
То ј' грбава ствар.
То много не вреди,
На то с' правда једи.

Критичару, ти си
Стекô страшан глас,
Сад би могô критику
Задести за нâс.

Критиковô с' доста,
Не треба нам више,

Него дај нам пример
Како да се пише.

Де напиши сонет,
Да га с' начитамо;
Роман ил' новелу,
Ма и драму само.

То публика иште
(Правда respective) —
Право је да и други
Критичари живе.

LXIX

КУБУРА С ПЕРОМ

Хтео бих песму писат',
Ал' ми с' перо ћуди...
А да се молимо —
Нисмо тако луди.

Најбоље ј' не писат',
Кад ти перо неће...
Та се песма зове
Негативно цвеће.

LXX

УТЕХА

Доста сам падрљô
За годину дана.
Мале с' песме једва виде
Из големих мана.

Све сам писô пешице,
Ал' ме није жао:
Да сам јахô Пегаза,
Већ бих с њега пао.

LXXI

ПРИЈАТЕЉУ, КОЈИ БИ СЕ ЖЕНИО, ПА МЕ ПИТА ЗА САВЕТ

Благо оном ком је жена
Као горска вила,
Па у мираз донесе му
Појачање крила.

Ал' така се цурица
Крије у залађе,
А љубав је слепа —
Не мож' да је нађе.

LXXII

МАЈСТОР СИМА

Питао сам мајстор-Симу,
Хотев шалу збити:
Шта б' радио, кад се вино
Не би дало пити?

Али мајстор Сима
Није се помео,
Одговор ми брзо даде:
„Ја бих га тад јео.“

LXXIII

НОВА АСТРОНОМСКА ТЕОРИЈА

Земља ј' наша чигра,
И то поголема, —
Вртела се не би
Да свог бича нема.

Кад та чигра хоће
Да се заустави,
На небу се одмах
Репатица јави.

Ошине је вешто
Својим дугим репом,
А земља се врти даље
Готовошћу слепом.

Један пут ће репатица
Земљу омашити, —
И Бог ће је карат',
Ал' ће доцне бити.

— - - -

LXXIV

Синоћ доцне седох,
Нешто писат' хтедох, —
Нису били никакви
Дубоки уздаси,
Ал' у лампи неста уља,
Лампа се угаси.

Ја у одар понесох
Стиховања разна, —
Хартија ми мораде
Преноћити празна.

Кад је јутрос зорна зрака
На хартију пала,
Тад хартија празна
Рече лампи: хвала!

Ја сад ово написах
Да хартију казним здраво, —
Ал' у себи осећам:
Имала је право!

LXXV

ГОЛУБОВИ И ГАЗДА ИМ

Хвалили се голубови
У газдачкој кући,
Хвалили се, хвалили
Да немају жучи.

А домаћин рече:
„Част вам и поштење!
Барем неће горко
Бити ми печење.“

LXXVI

НЕШТО О ЖЕЂИ

Жарко, Богдан, Миле
Баш су муле праве, —
И они су жедни,
Али чега? — Славе.

Жарко, Богдо, Миле,
Худе ли сте среће!
Жеђ се ваша никада
Утолити неће.

Моја жеђ је боља,
Ма да није фина:
Ублажи се одмах —
После литре вина.

LXXVII

ИДИЛА (КОЈА СЕ ЧЕСТО ВИДИЛА)

Знате л' шта је смешно?
Казаћу вам сваком:
Кад се стари деда свади
Својом старом баком.

Дигну суве мишице,
А прсте разгране —
Хтели б' да се почупају
(Кô у младе дане),

Хтели б' да се чупају
Кô јунаци прави,
Ал' ни једно, јаој, нема
Ни длаке на глави.

Па кад виде да залуд
Ратну трубу трубе,
А они се помире
Па се и — пољубе.

LXXVIII

САД ВЕЋ НИ ПОСЛОВИЦЕ НИСУ ПОУЗДАНЕ

„Јака матка, така Катка,“
Веле Словаци.
Пословица може кадшто
Да се пребаци.

Ја познајем једну Катку,
Жену коне мог,
Познајем и њену матку —
Живео је Бог!

Јака ј' матка — (кад језиком
Кону замлаћа):
Катка није тако јака,
Него — још јача.

LXXIX

ИМПРОВИЗИРАНА ЗДРАВИЦА

У здрављице брата нашег
Кога чека страшна проза, —
Јер кад сутра данак сване,
Полагаће ригороза.

Нека сутра бригу стресе
(Кô ја ову чашу сада);
Нек' му с душе брига падне
(Не дај, Боже, друга пада!).

Он данаске не сме пити,
Јер му треба ведра глава,
Али сутра накнадити
Све то мора — доктор права.

LXXX

ШТА ЈЕ ДРУГИ ДАН БИЛО?

Наш је добри ригороско
Мегдан одржао.
Клизаво је било,
Ал' он није пао.

Ој честити друже,
Весела ти мати,
(Која брзојавља
Аков вина слати!)

Ој честити друже,
Весео ти тата,
(Који једва чека
Сина адвоката!)

Весели ти и ми,
Дружиница твоја,
(Коју брига мори
Јучерања твоја!)

А шта вели народ?
Он ништа не вели,
Али ти погађаш
Шта од тебе жели.

LXXXI

ГЛИША

„Море, море, Глишо,
Галантоме прави,
Та ти имаш дуга
Кô косе на глави!“

На те с' речи снужди
Наш галантом Глиша,
Па отрча берберу
Да му косу шиша.

А бербер се насмеја:
„О господин-Глишо!
Што да шишам, кад вас је
Чивутин ошишô!“

LXXXII

ШТА КОМЕ ТРЕБА ДАТИ

Људма чврстим, људ'ма тврдим
Поверимо тврдиње.
А шта ћемо меким дати?
— Њима ваљда мекиње.

LXXXIII

ЗАР НИЈЕ ТАКО?

Ко год гледа бистрим оком
Где застане, куд се крене,
Тај, кад види арсенале,
Мора каштo да с' осмене.

Осмене се, јера лако
Дође до тог умовања:
И без топа, и без пушке
Може доћи до пуцања.

Шта је пута обруч пукô,
Кад га качар врло стегô:
Качара је тако шинô,
Да је одмах збуњен легô.

Топ и пушка јесу снага
(Неки мисле свемогућа),
Ал' добро је зазирати
И од стеге и обруча.

LXXXIV

Ово вам је калуђер
Особите врсте,
Чим га људи опазе,
Сви се одмах крсте.

LXXXV

ПЕГАЗ

Читао сам, господине,
Како учиш Пегазе;
Светујеш им паметно,
Да по блату не газе:

„Ко би блата тражио
Ако има крила!“
Ал' времена бивају
Каткад врло гњила.

У такоме времену
Сотончић се шири,
Блатуштину узбурка,
Па је у вис пири.

Кад се блато подигне
И разгоропади,
Онда Пегаз сети се
Шта треба да ради.

Јупитер му за полет
Дао крила вита;
Ал' за сваки случајац
Дао му и — копита.

LXXXVI

'вако ми је рекô
(Ил' читао) неко:
„Кад те когод вређа,
Окрени му леђа!“

Јест', ал' ако уз то
И батином прети?
„Е онда је прво
Батину отети;

Па ако те и онда
Неправедно вређа,
Натерај га нек' теби
Он покаже леђа.“

LXXXVII

ТАКО ЈЕ — КАД НИЈЕ ДРУГАЧИЈЕ

Многе с' песме пишу водом —
А читају модом.

Женске тајне пишу с' крадом —
А читају сладом.

Уговор се пише с братом —
Чита с адвокатом.

Дугови се пишу кредом —
А читају с једом.

LXXXVIII

Од речи до дела
Има корак само.
То је мален простор,
Кад га погледамо.

Ту баш силан коров ниче —
Одавно га знамо.
И то нам је сведоџба:
Да не корачамо.

LXXXIX

Као што се земља
Око сунца врти,
Е тако се врти
Живот око смрти.

(Чисто ми се допада
Како лепо каза';
А у ствари инак је
Само гола фраза.)

XC

Х М І

Младост лудост! — Младост лудост?!
Слушах старце глаголават',
И ја, млађан, на те речи
Почео сам очајават'.

Већ сам хтео убити се:
Што да живим луд на свету;
Ал' утешна мисо дође
Моме лудитету.

Ова мисо истрже ми
Из десице револвер,
Па ми рече: „Оди амо,
Шау си писли хер“ —

„Младост лудост!“ — тако мудри
Старци зборе, пишу,
Али ипак за младошћу,
За младошћу, за лудошћу
Уздишу.

XCI

СРЕЋА ШТО СЕ ДЕСИЛО ПРЕ СВАТОВА

'вако ми је причао
Мој пријатељ Ника:
„Малко ме је преварила
Моја слатка дика;
Та превара мала
Рану ми задала,
Али ипак за то
Мојој дики хвала!
Што ранија рана
То се лакше вида, —
О мање је бола,
О мање је стида.

Хвала што је ћуди
Показала прије,
Док нас јоште попа
Привезао није.“

XCII

EST MODUS IN REBUS

Како с’ може вода
Захитити ситом? —
Један ме је мудрац
Научио и том:

„Треба чекат’ води
Смрзнутога стања;“ —
Ал’ како ћу, ако ми
Није до чекања?

„А ти онда стрелном
Брзином се жури,
Брже но што вода
Кроза сито цури.

И тако ћеш носо̂
Отаљат’ ваљано,
Али сито не сме
Бити продерано.“

XCIII

РАЗНА ПИТАЊА, БЕЗ ИКАКВЕ ВЕЗЕ

Љубичице, љубичице, што с' кријеш у хладу?
Удовице, удовице, што тераш параду?

Пијаницо, пијаницо, од кад пијеш млека?
Филоксеро, филоксеро, зар ти нема лека?

Пра́во наше, пра́во наше, ко за тебе мари?
Ој слободо, ој слободо, куд ћеш са жандари?

Ој судијо, ој судијо, зар је бело црно?
Параграфи, параграфи, ко вас је заврно?

XCIV

МАГАРАЦ И СЛОН

Тужно се магарац:
„Лоше сам ти среће!
Људима су смешне само
Уши магареће, —
А у слона уши
Куд'камо су веће!“

Слон то чуо, пак се
Замисли дубоко:
„Да су моје уши веће
Види свач'је око, —
Ал' ја моје уши
Не дижем високо.“

XCV

МНОГИМА

На кога сте жива
Камење бацали,
Доследно сте и гробу му
Један камен дали.

Тај ће камен распуцат' се
На комаде туде —
Да можете њима бити
Друге врле људе.

XCVI

Није хтело да ми прија,
Ал' сад морам признат' и ја:
„Више вреди кобасица“
(Лепо, чисто надевена),
„Него драма Шекспирова“
(Недотупно преведена).

XCVII

ПЕСМА ЈЕДНОГА МЛАДИЋА

Алај волим што сам млад,
Па лудујем кад и кад!
Не лудујем што сам луд,
Већ што ми је така ћуд.

Питам Чиву: пошто ј' свет;
Удовици пружим цвет. —
Пашалим се с леном Вером,
Понудим је табакером.

Кад играмо коло вито,
Ја подвикнем поносито:
„Благо нама, благо нама,
Дивне слоге — у ногама!“

Попадију варам стару,
Да сам спавô на биљару.
Попи тргнем из дубока
Џепа књигу — Paul de Kock-a.

Са пијаним полицајем
У збиљски се шапат дајем;
Оп чајеве плаћа скупе —
(Ја их сипам испод клупе).

Алај волим што сам млад,
Па лудујем кад и кад;
Кад ми књига већ додија,
Разведри ме лудорија.

Просим руку жуте Ајке, —
Кад ми кажу: Нема мајке,
Раскиселим ведро лице:
„Нећу жену без пунице!“

Кад ко чита Н — Д —
У вис дигнем ока оба.
Ала волим што сам млад,
Па лудујем кад и кад.

Кад укебам мајстор-Спиру,
Ја му причам о Шекспиру,
Зева, зева, Боже мој,
Спопадне га хладан зној.

Кад ме чардаш играт' зовну,
Ја потрчим шпајзсалону,
Правдајућ' се, да не могу,
Јер сам синоћ скрõ ногу.

Циганима дам форинту,
Да учине ову финту:
Кад наздравим Молском кнезу,
Да свирају марсељезу.

Кад се жени Цинцар Фичо...
Ал' доста сам већ напричõ;
Можда вам је песма „Фад“, —
Тек ја волим што сам млад.

XCVIII

ЉУБИЧИЦА И КОПРИВА

Љубичица мирише,
А коприва жеже;
Љубичицу траже људи,
Од коприве беже.

Љубичице, жези
И ти твога врага,
А коприво, и ти буди
Пријатељу драга!

XCIX

Р А Д

Јест', само на раду
Смемо зидат' наду
Да ће друштво доћи
Своме Елдораду.

Али најпре мора свако
Изгубити наду
Да ће моћи благовати
У Елдо не раду.

C

СТОТИНИТА ПРОБА ПЕРА

Деведесет и девет
Пробао сам перâ, —
Сваком перу рекô сам:
Не ваљаш ни кера!

Остало ми још једно
У кутији само, —
Кад већ није друкчије,
Оди и ти амо!

То ме перо поуком
Оваком дарива:
Што ти пишеш слабачко,
Нису пера крива.

И тиме је опрана
Част стотине пера. —
Али онда писац можда
Не ваља ни кера.

CI

Није све лепо
Што није ружно.
Није све весело
Што није тужно.

Где нема косе
Није све чело.
Није све црно
Што није бело.

Није све злато
Што ј' жуте боје.
Није све туђе
Што није моје.

CII

ПРИЗНАЊЕ ЈЕДНОГА СЛУШАОЦА ФИЛОЗОФИЈЕ

И Хегел и Лајбниц,
То је мени фантом;
Жеђ се моја филозофска
Гаси само Кантом.

CIII

ИСПРОШЕНА МОМА

Испрошена мома
  Папучице штика,
Папучице лепе,
  За свог заручника.

А ја сам запитô
  Девојчицу плаву:
Хоћете л' му за ноге, —
  Ил' можда на главу?

CIV

ИЗАШО ЈА ОСТАЈЕМ ВЕЧИТО ЖЕДАН

Док порез не платим,
  Не смем вина пити;
Мислим: после ће ми
  Много слађе бити.

А кад порез платим,
  Па се пити спремам, —
Онда опет, јаој,
  Ни парића немам.

CV

У ПРОСВЕТНОМ ВЕКУ

Веровать' у снове
  Срамота ј' голема;
У просветном веку
  Тога чуда нема.

За доказ вам показујем
  Моју баба-Ику;
Не верује она сану,
  Него — сановнику.

CVI

МУДАР САВЕТ

Купала се деца,
  Наравски, у води;
Река је дубока,
  Па може да шкоди.

Сом се један диже,
  И по води пруђи,
Те прозбори деци,
  'вако мудрујући:

„Ако с' које удави,
  Нек' не иде кући,
Јербо ће га мајка
  Немилице тући!“

—

Зар то није био
— Реците ми о'ма' —
Савет врло мудар
И поштен од — сома?

CVII

SI DUO FACIUNT IDEM...

Кад двоје исто чине
Није све једно.
Примером то доказат'
Можда је вредно.

Кад попа водом крсти:
Тајна је свѐта;
Кад крчмар водом крсти:
Тајна је клета.

Кад нам редуша кува
Попару — браво!
Кад то чини министар:
Однô га ђаво!

Кад се мораш сам да браниш,
Можда је глупо;
Кад те брани адвокат,
За цело ј' скупо.

Кад жена сукњу носи:
Свак' радо гледи;
Кад муж то исто чини:
Трагикомеди'!

Кад Ержа чардаш игра:
  Милина глâти;
Кад Милица друго не зна:
  Јадна јој мати!

Кад змија прахом пузи:
  Не уме друкче;
Кад човек исто чини:
  Карактер пуче!

Кад прâви песник пева:
  Знаш песма да је;
А ја кад песму створим:
  Крнарија је!

CVIII

NOSCITUR EX SOCIIS

А. С ким се дружиш?
Б. „Ни с ким.“
А. Доста ми је, — знам:
  Низак си и сам.

CIX

„МАТЕРИНО ЗЛАТО“

Отишао Пера, —
  Свима је познато, —
Отишô да проси
  Материно злато.

Али нуто јада!
  Цинцарица седа
Ћерку би му дала,
  Али злато не да!

CX

ШАЉИВЧИНА ДОБОШАР

Добовао добошар:
„Дођ'те, људи, на пазар!
Продаје се рухо
Једнога голића;
Продаје се мозак
Једног фићфирића;
Продаје се кућа
Једног бескућника;
Продаје се палата
Једнога песника;
Продаје се јунаштво
Једнога полтрона;
Продају се начела
Једнога шпиона;
Продаје се коса
Ћелавога Мује;
Продаје се савест
Издајице Грује;
Продаје се целибат
Општинскога бика;
Продаје се „светиња“
Једног поганика.“

—

Добошар је хтео
И даље да рећа,
Ал' му уста заклопи
Жандар иза леђа.

CXI

РЕЧИ И СМИСАО

Реч је живо дрво
Грања пра̏ва, крива;
А речи су дрвѐта,
Од њих шума бива.

По тој шуми смисо̏ шета
У слободи пуној —
Шета, па се каткад
И изгуби у њој.

CXII

У БЕРБЕРНИЦИ

Гледах млада бербера, —
Шишо̏ је и бријо̏;
Запитах га: где се
Тако извештио.

Насмеја се берберче, —
Одговор ће дат':
„Е па мој је отац
Био — адвокат.“

CXIII

ТУЖ НА ЛУЖ

Ој Јелена, Јело,
Љубно бих ти чело,
Али знам зацело,
Остало б' ми на брков'ма
Рајспулферство бело.

„Ој чикане, чико,
Препотопска дико,
И моје се чело
Тог пољупца плаши, —
Остала б' ми црна уста
Од бркова ваши'.“

CXIV

ПОУЧНО

Један пут је стеница
У каранфил пала,
Нашла га девојчица
Па га мирисала.

Од тог доба та девојка
Доказује, тврди
Да каранфил смрди.

Али зато каранфил
Још нигде не мрзе. —
Са пресудом, девојке,
Не будите брзе!

CXV

Ја ћу служит' Богу,
Кол'ко грешан могу;
А ђаволу нећу
Никад палит' свећу;
Још пре бих му послао
Читаву бакљаду,
И то тако близу
Да опрљи браду.

CXVI

НЕОБОРИВ ЗАКОН

Има један закон,
Који заповеда:
Напред или натраг!
Стајати се не да.

Ко мисли да стоји,
Вара с' овог света.
Свако иде напред,
Ил' се натраг крета.

CXVII

Ајде што се не да̂
Разумети вечност;
Ал' ево не могу
Да појмим ни течност:

Неком не мож' да науди
Ни најдебљи слап,
Други мртав падне, чим га
„Удари“ тек „кап“.

CXVIII

НУЖДА И ЗАКОН

„Нужда закон мења“ —
То ј' истина жива,
Ал' би боље било
Да обратно бива.

CXIX

ОБЈАШЊЕЊЕ

Мој комшија Жарко
Сит је светске лажи,
Па зато је прегō
Да истину тражи.

У вину је истина
Лепо сакривена;
Она ј' дакле језгро —
Вино ј' љуска њена.

И комшија Жарко
Кадгод му се стушти:
Чисто језгро хоће, —
Зато вино љушти.

CXX

ПОШТЕЊЕ

Нећу рећи глупо, —
Дакле ево шта је:
Поштење је скупо,
Ал' и треба да је.
И мора толико
У цени поскупит',
Да га никад нико
Нигде не мож' купит'.

CXXI

НАД И КАД

„Бог ће дати, па ће добро бити“ —
Тако вели нâд,
А колена изумиру
Питајући: кад?

CXXII

ДАНАШЊИ МАЛЕР

Мисли лете кô комарци
Око моје главе,
И од моје косе себи
Љуљашчице праве.

Задирну ме, заштину ме
— Ха, ево је, ту је!
У тај часак даље прну,
Па опет дозује.

Ево већем четврт сата
Ловим их и вребам —
Ал' не могу баш ни једну
За брк да укебам.

CXXIII

МОЛИТВИЦА

Сачувај нас, Боже,
Од јагњеће коже,
Коју лис обуче
Да с' у тор увуче!

CXXIV

ЈЕ ЛИ ТАКО

Ко ј' написо „Макбета“,
„Хамлета“ и „Лира“?
Треба л' за то Бакона
Славит' ил' Шекспира?

Ја вам на то могу
Рећи као свето:
Њима је свеједно,
А и нама detto.

Ко срцем и душом
Славна дела чита
Тај и нема каде
Да за име пита.

Критичари писличари
Са троножног трона
Нит' ће створит' Шекспира,
Ни новог Бакона.

— — —

CXXV

МЛАДОСТ — ЛУДОСТ

Кад сам био мален
— Пре буквара, штице —
Љубиле ме девојке,
А ја брисо̂ лице.

Сад се тога сећам
Ко̂ кроз неко грање; —
Пољупци су били луди,
Још луђе брисање.

—

CXXVI

DICTUM FACTUM

„А шта ће ми буђелар
Кад немам новаца!“
Тако рече љутит Аца —
Пак буђелар баца.

У то дође писмоноша,
Донесе му двеста гроша —
Шаље му их деда Тоша
Из Мартоноша.

Тада Аца весо рече:
„А на што ми пустих пара
Када немам буђелара!
Ајд'мо, браћо, до крчмара.
Ново буре нек отвара,
Па да буде славе
До зорице плаве, —
Па да будем чист!“ —
Па тако и бист.

CXXVII

А молим те, искусни
Стари свете бели,
Реци-дер ми: ко иде
Лепше својој цели,

Ил' марвиниче четвор'ножно
Којем леђа туку,
Ил' створење двоножно
Које за нос вуку? —

CXXVIII

TERTIUM NON DATUR

Ко би хтео да пуца
На муву из топа,
Бојн с' да ће му се
Смејат' Европа.

Е па шта да ради?
Ту се треће не дâ, —
Ил' се мора манути
Топа и торпеда,
Или мора начинит'
Од муве медведа.
Ту се треће не дâ.

CXXIX

ЈЕДНОМ ДЕЧКУ

Мој синовче драги
Од тринај'ст година,
Читô сам ти песму —
Штампана је била.

Сад публика већем знаде
Да ти умеш писат';
Сад је крајње време
Да с' научиш брисат'.

CXXX

У ЕКСТАЗИ

„Ох, ово је прасе
Румено, па реш.
Куварице, ти се
Поносити смеш!

Да си у ком двору,
Већ би орден стекла;
Мора бити да си
На сунцу га пекла!“

Тако рече намесник
Куварици Рози.
(Зар то није „поезија“
У кухињској „прози“!)

CXXXI

ЗАГОНЕТКА С ОДГОНЕТКОМ

Има једно царство,
Пуно је динара;
Али зато ипак вели:
„Немам, брате, пара!“

Има једно царство,
Пуно је дуката;
Али зато ипак вели:
„Немам трунка злата!“

Ц и н цилинцилинци:
Осамдесет на сто!
Ц и н цилинцилинци —
То вам је цинцарство.

CXXXII

СЛОВО И ДЕЛО

„Сваки човек, пре ил' после,
Мора испит' горку чашу.“
Тако често поп Андрија
Придикује пастви својој.

Ал' то нису празне речи,
Та наука није лажна,
Јер поп Андра како учи
Он и ради увек тако.

Он пред подне, „јежедневно“,
Грк-Васиној болти хита,
Спусти чашу енглишбитра —
Ради бољег апетита.

CXXXIII

ИЗ ДЕТИЊСТВА

На дуд сам се пењо
Двеста, триста пута.
Многи су ме вид'ли,
Ал' о том се ћута.

А само један пут
Спао сам са дуда, —
Е о томе у селу
Причало се свуда.

— —

CXXXIV

ИЗ КЊИГЕ ТУЂЕГ ИСКУСТВА

Често бива 'вако
(Стари људи кажу,
А неуки, млади
У стихове слажу):

Госпођа Ен-енка
Горопад је права,
У том духу и ћерку
Своју аспидава.[1]

Ипак ћерка њена,
Удавача млада,
Голубица ј' права, —
Бар тако се влада.

У сваком јој кроку
Видиш чедност саму —
Еле, једном речи:
Ни налик на маму.

[1] Штампарска погрешка у место васпитава. Али кад не квари смисла, не мора се ни исправљати.

Али нуто чуда, —
Не смем рећи, страх ми:
Чим се чедност уда,
Одмах се помами.

CXXXV

МОЖЕ МУ БИТИ ПА БИРА

Кад је газда Моја
Хтео женит' сина,
Намерка девојку
Од шеснај'ст година.

Повуци, потегни
С углађеном фразом,
Напокон запита:
А како ј' с миразом?

„Колико година,
Толико хиљада.“
На то Моја рече:
„Врло ми је млада!“

CXXXVI

ЧОВЕКОВО СРЦЕ

Човеково срце
Мора да се једи
Што му у суседству
Баш желудац седи.

Али оно мало
Што ужива права,
То је зато, што му ј'
Подалеко глава.

CXXXVII

ДОГАЂАЈ У КАФАНИ

У кафани једној
Десило се ово
(У ствари је старо,
У песми је ново):

Кафа беше млака, —
Сркао је неко;
Да је била врела,
Он би се опекô.

CXXXVIII

КАКО ЦИНЦАР-СИМА ОБОЈОЈ ДЕЦИ ТЕПА

Като — злато,
Катице — златице,
Мој Зафиру,
Мој талиру,
Перко — бисерко.

Васице — касице,
Стевице — векслице,
Ђиро — жиро,
Јанко — банко,
Анчице — банчице.

CXXXIX

ШТО СЕ ЂАВО НЕ ЖЕНИ?

Зашт' се ђаво не жени?
Премишљао Швица.
Ал' се брзо сетио:
Бојн се пуница.

CXL

ИЗ НОЋНОГА ДНЕВНИКА ЈЕДНОГА БЛАГОДЕЈАНЦА

На мом столу, браћо,
Салама голема.
То јест то сам снио, —
Ал' кад сам се пробудио,
А саламе нема.

Ја сам и то снио
Да сам гладан био.
Ал' кад сам се пробудио —
Заиста сам гладан био.

Дакле тако, свете,
Гнездо судбе клете!
Салама се само снива, —
А глад не избива.

CXLI

Кад је баба љута,
Уклони се с' пута.

Кад се жена љути,
А ти само ћути.

Кад се љути цура млада,
Реци ка̂ у шали:
Фрајлице, голубице,
Би л' се ви удали?

CXLII

Ч И Ж !

Који гледа све на свету
С реалног гледишта,
Нек' ми каже шта је дебље:
Никад или ништа?

Који хоће све на свету
Да на вагу баца,
Нек' ми каже: кол'ко броји
Цента пољубаца?

CXLIII

МАШТАРИЈА

Кад би нешто место кише
Све падале банке,
Десетице, хиљадарке,
Лепе, нове, танке —
Ала би се то купило
Дању и у мраку,
По вароши и по селу,
Пољу и сокаку.
Ја се не бих ни сагнуо
За то благо клето,
На главу бих корпу метнô,
Па бих тако шетô.
Одшетô бих баш онамо
Где се порез купи,
Просуо бих оне банке
По широкој клупи.
„За сву српску сиротињу
Ево порез дајем,
Јер ја њихне грке јаде
Одавно познајем.
Па сад ако још добошар
Дође њихној кући,
Ову ћу му корпетину
На главу натући!“

CXLIV

НЕ ДАЈЕ МИ СЕ

Хтедох писат' нешто
  Ситно, фино, сјајно,
Нешто љубозарно,
  Нешто уздисајно.

Хтедох писат' како љубав
  Вечним жаром дише;
И ноћ сам писат',
  Ал' ме забунише.

Збунише ме моји
  Нови сусећани:
Баш се сад потукли —
  Ономад венчани.

CXLV

Где се Јевреј помађари
  Ту се поносјави —
Познаје му с' носу
  Да је Мађар прави.

CXLVI

ПОСЛЕ КИШЕ — (АЛ' НИЈЕ ЈАПУНЦЕ)

Написô сам шест песама
С мојом надри-шалом,
Па их ноћох носити
Пријану „Стармалом“.

Врло сам се журио,
Бојећ' се облака,
Ал' ме ипак на улици
Стиже киша јака.

Кад сам стигô к „Стармалом“
— У суво из буре —
Ал' из мојих песама
Млâзи воде цуре.

Узверисмо очима
И ја и „Стармали“ —
П' онда смо се смејали,
Баш слатко смејали.

CXLVII

(по немачком)

Љубав има границе
До извесне тачке.
Ако волиш птичице,
Не смеш волет' мачке.

CXLVIII

ОЧЕВ САВЕТ СИНУ

(из „Fl. Bl.“)

Ти се вајкаш, што се нâди
Твоји бришу и јалове.
Ти се тужиш, што не можеш
Да оствариш своје снове.

На то с' тужиш, чедо моје, —
То је лȕдо и најлуђе:
За чим тежиш то је твоје;
Што постигнеш то је туђе.

CXLIX

ЗИМСКИ УЗДИСАЈ

Ала, ала, ала!
Ово нам не ваља:
Што баш онда хладан ветар
У прозоре лупа
И снег завејава —
Кад су дрва скупа.

CL

КАКВИХ НЕМА КРИТИЧАРА

Та и сунце има пега,
Та и Шекспир има мâна.
Бог је добар, — он се стара
И за критичара.

Али нешто кад би сунце
Стрло пеге са свог лица;
Кад би Шекспир поправио
Оно мало погрешчица —

Шта би онда критичари?
По неки би плакô —
Ал' би с' нашô који б' рекô:
„Не ваља ни тако!“

CLI
ДУША И НОВАЦ

Никад јоште душа,
Па ма како богата,
Пребогата била, —
Никад јоште душа није
Новац изгубила.
Да ј' то икад било,
Би се запамтило, —
Већ напротив стара
Пословица труби:
Новац душу губи.

CLII
ЛУДА РИБА

Једној риби у води
Било нешто зима,
А чула је да негде
И ватрице има.

Зажелела у срцу
  Да до ватре дође,
Да се мало огреје,
  Да је језа прође.

Рибо, луда рибо,
  За ватром не хити —
Боље ти је зепсти,
  Нег' печеном бити!

CLIII

СУДБИНА — ЈАРАЦ

Женио се мајстор Пека
Двапут свога века.

Прву ј' жену тукô,
Тукао је доста,
Тукао је, јер му
Беше „здраво проста“.

Друга му је жена
  (Уверих се јуче)
Боље васпитана —
  Она њега туче.

—

CLIV

ЧУО САМ ОВАЈ САВЕТ, ПА ГА БЕЛЕЖИМ

Драго, мало дете,
Што си на свет пало,
Плачи, исплачи се,
Док си јоште мало!

Али кад те време
Већ човеком створи,
Тад се мани плача,
Пак се мушки бори!

А кад старост иње
На главу ти стресе, —
Ако не мôш друго,
А ти барем смеј се!

CLV

Шта је то што човек
Не може да сноси?
Та људи иду гладни
И голи и боси.

За другога ору,
За другога сеју;
И цепају дрва
Да се други греју.

Знају ћутећ' испит'
Много грких чаша.
Само им не рец'те:
То је срећа ваша!

CLVI

БЛАЖЕНИ

„Блажени ништи духом“
Блажени још те како,
Блажени врло јако,
Јер њихово је тамо
На небу горе „царство“, —
А овде доле често је
Њихово — министарство.

CLVII

ДРУЖЧИЈЕ ЈЕ НА НЕБУ — А ДРУЖЧИЈЕ НА ЗЕМЉИ

(по „Fl. Bl.“)

Дигни очи к небу,
Шта ћеш тамо наћи?
Једна звезда другу
Хоће да надзрачи.

Обазри се доле,
Шта ћеш овде наћи?
Једна „звезда“ другу
Хоће да — помрачи.

CLVIII

ЖЕНЕ И ТАЈНЕ

Криво судиш да су жене
На језику лаке
И да су им уста бржа
Него што су шаке.

Ако тако мислиш,
Грешиш њином соју:
Жена уме чуват' тајну,
Али само — своју.

CLIX

КОПРИВИНА ХВАЛА

Хвалила се коприва:
„Ја сам страшно цвеће,
Гром у свашта удари,
Ал' у мене неће.

Ја сам јунак једини
Међ' свекол'ким цвећем:
Гром се боји од мене,
Да га не опечем.“

Шта да велим на ову
Копривину хвалу?
Њојзи нек' је на дику
А нама — на шалу!

CLX

ИЗ БРАЧНОГА ЖИВОТА

У брачном животу
Има ствари глупи':
Кад се жена изоштри,
Онда муж отупи.

CLXI

ТАКО ВАМ ЈЕ ТО!

Што год више Турака,
Све мање пилава.
Што год више паприка,
Све мање смокава.

Што нам мање сокола,
Више (туђих) брава.
Што год више правника,
Све то мање права.

Што год више барока,
Све голија глава.
Што год лепших санова,
Све ружнија јава.

CLXII

АКО НИЈЕ ТАКО — НИЈЕ НИ ДРУКЧИЈЕ

Једни веле: „Дан те чека“,
Други веле: „Чекај дан“, —
Мени с' чини, Србе брате,
То је само сан.

Нит' дан тебе чека,
Нит' ти чекај дан!
Јер ко се наспавô,
Тај може да скочи
И у пола ноћи:
Запали свој жижак
И дође у стижак.

CLXIII

Ала волим што сам жив,
Па још уз то млад и здрав:
Да кривима будем крив,
А правима прав.

CLXIV

НЕКИМ ЖЕНАМА

Чујте, жене,
Мене,
Па ћу и ја вас:

Сунце има пега,
Има пега, да, —
Ал' кад би се набелило
Престало б' да сја.

CLXV

НИЈЕ БИО НИ СОКРАТ САСВИМ БЕЗ СЕБИЧНОСТИ

Осуђеном Сократу пун су пехар дали;
У њем беше нешто као цијан-кали
(Али то су Грци онда друкче звали).

Сократ пехар прими, па на ноге ђипи;
У пехару кипи, а Сократ га припи
У живот и здравље супрузи Ксантипи.

„Живиздрава била сто хиљада лета!
Нека је на земљи свака срећа срета,
Да се не дошета до онога света!“

CLXVI

С ТУЂЕГ

„С туђег хата насред блата“,
Ни чворуге нећеш добит',
Ал' кад паднеш с туђих крила,
Тад се можеш сав раздробит'.

CLXVII

САВЕТ

Немој никад бисер сипат'
У валов пред прасе,
Него бисер подај жени,
А прасе преда се!

CLXVIII

ЛЕПА УТЕХА

Прошлост је била,
Будућност ће бити,
А садашњост гледи
У те сестре двије,
Па да с' њима изједначи
И она нас — бије.

CLXIX

Кад би с' нешто могло
Од ваздуха живит',
Општем благостању
Морали би с' дивит'.

Није, није тако!
Ја сам рекô глупо,
Јер онда би ваздух
Продавали скупо.

CLXX

ПОМИСЛИ У СЕБИ...

Немој се поносит'
Кад те когод хвали, —
Помисли у себи:
Тај се можда шали!

Кад те когод куди,
Не срди се јако, —
Помисли у себи:
Хе, можда је тако!

CLXXI

У ПОХВАЛУ МУШКЕ СТРАНЕ

Сви су људи „момци“,
Као чврсте стене,
Прави су јунаци —
Док се не ожене.

Сви слободу своју
Тако скупо цене,
Мегданџије храбре су —
Док се не ожене.

Један, ако треба,
На сто врага с' крене,
Не боје се никог —
Док се не ожене.

Али и у браку
  Нађе се јунака.
Тако ј',
То јест, ако ј'
  Супружница млака.

CLXXII

У ПОХВАЛУ ЖЕНСКЕ СТРАНЕ

Све су цуре кротке,
  Не маре за владу,
Тихе су и благе —
  Док се не удаду.

Да су слаба страна,
  Осећају, знаду,
Повлаче се скромно —
  Док се не удаду.

Као љубичица,
  Крију се у хладу,
Пример мирољубља —
  Док се не удаду.

Ал' се и у браку
  Нађе пиле меко.
Тако ј',
То јест, ако ј'
  Муж хајдукли Вељко.

CLXXIII

Т У Ђ Е

Где је туђе небо,
Њива није росна.

Где је туђа воља,
Патња није сносна.

Где је туђа кујна,
Ту су јела посна.

Где је туђа мајка,
Ту су деца босна.

CLXXIV

„Ако са врела миља
За момом гинеш млад“, —
Онда те прати над.

„Ако са млака миља
За момом гинеш“ стар, —
То је већ друга ствар.

CLXXV

ИМА ЈОШ ДОБРИХ ЉУДИ НА СВЕТУ

Завидела пивска чаша
Малој чаши, чаши винској:
„Према теби ја сам ништа,
У служби сам врло ниској.

Из мене се пије боза,
Јечменица пенушава,
Ал' из тебе кад ко скрне,
Срце му се заиграва.

Велика сам, истина је,
Ал' баш то ми срећи смета:
Поред мене никад нико
Не запева многа љета.“

Тако пивска чаша ноћу
Уздисаше сасвим тијо,
Мишља: нико не чује је —
Ал' то чуо чича Мијо.

Чича Мијо, добра душа,
Диже пивску, утеши је, —
И од тога доба увек
Рујно вино из ње пије.

CLXXVI

БАБА ЈУЛА

Пилићи јој викали:
Баба-Јуло, пи, пи, пи!

Баба Јула слушала
И жеђ своју кушала.

Сад јој вели птица кос:
Баба-Јуло, црвен нос!

CLXXVII

ДОБРИЧИНА

Удала се Анка, Сока,
Удала се Фема, —
И сад добри чика Васа
Више кћери нема.

Сад да дођу откуд какви
Просиоци нови,
Чика Васа не би знао
Да противуслови.

Добричина сушта,
По рајскоме типу —
Дао би им своју
„Слачајшу“ Ксантипу.

CLXXVIII

НЕГДАШЊИ ЦВЕТАК

Била једна цура
Пре шездесет лета;
Онда су је звали
„Цветак овог света“.

Просили је многи
И са разних страна,
Момчадија красна,
Вредна и ваљана.

Али „цветак“ неку
Вишу срећу сања,
Дан за даном јури, —
Па ето кајања.

Тад је „цветак“ ишô
Врачарама свуда,
Да јој оне кажу
Кад ће да се уда.

Свака јој је карта
Нову наду дала,
Ал' крај свих врачара
Није се удала.

Није се удала,
Ма да ј' „цветак“ била;
Сад већ давно види
Да је остарила.

Па шта чини сада
У часима дугим?
Сада она врача
Цветићима другим.

CLXXIX

ИЗ БРАЧНИХ ЖИВОТА

Сима има Кату,
Андра има Пелу.
Коста има Нату,
Стева има Јелу.
Лука има Сосу,
Влајко има Босу.
Мирко има Санду —
А Санда команду.

CLXXX

Један млади ватрењак
Слободи се клео:
„Само за те жртвоваћу
Крв и живот цео!

И у ватру и у воду
Ја ћу ићи за те,
Љубићу те, бранићу те —
Док ме не потплате.“

CLXXXI

БЛАГО! И ТЕШКО!

Благо мољцу у старој архиви,
Тешко кући кад се преда Чиви!

Благо путу куд не иду диви,
Тешко правди где су судци криви!

Благо стрели на доброј тетиви,
Тешко мишу где је мачак сиви!

Благо сетви коју слога њиви,
Тешко слабом у алтернативи!

Благо бесу у свили, кадиви,
Тешко миру кад у страху живи!

CLXXXII

КРИТИЧАР

Ништа брже прозрети се неће
Но критичар кога пакост креће.
Чим се прозре, тим се презре:
На коприви грожђе не зре.

CLXXXIII

УМСТВОВАЊЕ ЈЕДНОГ ОТПУШТЕНОГ УЧИТЕЉА

Кад се човек добро
У ваздух загледи,
Пак промишљат' стане,
Мора да се једи.

Сваки човек мора
Ваздуха да гута,
Без њег' живет' не може
Баш ни пô минута.

То му ј' лепа страна, —
Ал' има и мана:
Што о њему не можеш
Живет' ни три дана.

CLXXXIV

КУМА-ТИНИН НОС

Кума Тина има нос,
Све га људи гледе;
Ал' кад рекну: црвен је, —
Тиме је увреде.

Ни модрим га не смеш назват', —
Моја кума Тина
Већ одавна не пије
Ракије ни вина.

Нос је њезин румен само:
Вели моја кума.
— Јест', румен је, јер та боја
Долази од рума.

CLXXXV

МЛАДОМЕ ПЕСНИКУ

(по немачком)

Млад песниче, душе меке,
Срца једра, пуна жара,
Ти послушај овај савет
Једног старог практичара.

Сад је твоје златно време,
Сад је дивно прамалеће, —
Ал' ти не ид' слушат' птице,
Ти не иди гледат' цвеће!

Место да се зором шећеш
И уживаш мајске зраке,
И да гледаш у даљину,
И да гледаш у облаке, —

Сад с пролећа, док је воља,
Док је снага још на влади,
Сад с пролећа, седи, пиши,
Неуморно пиши, ради!

Што у глави твојој свиће,
Што у срцу твоме лупа,
Све то стави на хартију, —
Та хартија није скупа.

Дивне снове свога нада,
  Уздисаје својих сета,
На хартију све то стави,
  Макар било сто тестета.

Пиши лирски, пиши епски,
  — Што год душом твојом лети, —
Пиши драме и новеле,
  Дођ' ће време — требаће ти.

Дођ' ће зима, — соба хладна, —
  А ти болан, блед у лицу;
Дел'ма твојим тад ћеш моћи —
  Заложити вурунницу.

CLXXXVI

Питали брат Леку
  (Можда тек од шале):
Би ли волô да га
  После смрти спале;
Или можда томе
  Он налази мане,
Те би волô да га
  У земљу сахране.

Одговори Лека:
  То с' код мене мења;
У тој ствари нисам
  Увек једног мнења:
Зими, кад је цича
  Те пуца камење,

Е, онда бих гласао
И ја за спаљење;
А у лето, кад је
Псећи топло доба,
Тад ми с' боље свиди
Хладовина гроба.

CLXXXVII

КАКО САМ ЈА НАГРАБУСИО

Питао сам Српкињицу
Из клостера мађарскога:
„Реци-дер ми, душо моја,
А тако ти жива Бога,
Волиш ли ти српски говор,
Српске речи,
Да л' и теби српски језик
Мило звечи?“
Српкињица климну главом
Као мали миш,
Па ми рече, — па ми рече:
„Igenis!“

CLXXXVIII

ДВЕ СЕСТРЕ

А. Познајеш ли две сестрице
Што су увек у алеји?
Једна ј' плава, друга смеђа.
Познајеш ли?
Б. Познајем и'.

А. Па шта велиш са којом би
Могô стићи својој срећи?
Б. Ох не питај, драги брате,
То је мени тешко рећи.

Кад погледам ону плаву,
Тад бих хтео смеђе луче —
А у смеђу кад с' загледим,
Тад ме к плавој срце вуче.

CLXXXIX

АПОТЕОЗА КАМИЛИ

(по „Fl. Bl.“)

Седимо у хладу, ја и браца Вића,
(А то се разуме: поред добра пића)
Куцајућ' се чашама и пушећ' цигаре
Сетисмо се далеке пустаре Сахаре.
Како ли је тамо на оној омари,
На ономе песку што га сунце жари!
Како ли је тамо, где нема подрумâ,
Да прибегнеш вину од страшна самума!

Па кâ добри људи, поред добра пића,
Уздахнусмо дубоко, и ја и брат Вића.
Сетисмо се жарких азијатских сила,
И ја дигох чашу у здравље камила:
„Ој камило драга, ретки Божји створе,
Ја у твоје здравље пио бих до зоре.
Ти недељу дана издржиш без пића,
Зато ти се дивимо, и ја и брат Вића.

Морамо ти зато дати хвалу многу,
Јер ти што си кадра, то људи не могу.
По недељу дана живети без цврка,
По недељу дана не окваси' брка,
То је, Бог и душа, подобност голема,
И човека таког (бар у Бачкој) нема.
И када би било игде таког чове,
Заслужио б' да се — камилом назове."

CXC

РОМАНЦУЉАК

У тамбуру, у тамбуру,
У тамбуру, ој,
Свирао је, свирао је
Млади бербер мој.

Свирао је из дубине
Осећаја сви';
Свирао је да га чује
Његов vis-à-vis.

Свирао је од зорице,
Кад је румен зрак;
Свирао је до вечери,
Кад се спушта мрак.

Свирô ј' драгој да бар један
Поглед добије —
И због тога није дошô
Да ме обрије.

CXCI

У руци ми чаша
Пивом наливена:
Чини ми се море —
На њему је пена.
Распирујем пену,
Кâ да оркан дува,
А под пеном, јао,
Плива — једна — мува.

CXCII

Кад сам био ђаком
У времена сјајна,
Био сам „на косту“
Код некога Клајна.

Мимогред речено:
Кост је био сув,
А господар Клајн је
Страшно био глув.

Један пут седимо
Сви за вечером,
А на пољу грми, сева,
П' онда пуче гром.

Гром је страшно пукô,
Чуо га и Клајн,
Погледа на врата,
Па рече: „Херајн!“

CXCIII

НАЈВЕШТИЈИ ПЕКАР

(из „Fl. Bl.“)

Пекар не мож' свако бити,
И ту треба дара;
Ал' од лажи нема
Вештијег пекара:
Једно зрнце истине
Само нек' укечи,
Од њега ће читав сомун
Умесит', испећи.

CXCIV

КОМПЛИМЕНАТ

Госпођица Јела
Бела је, пребела:

Беља је од снега
Најстуденијега;

Беља је од млека
Најкиселијега;

Беља је од крина
Немиришљавога, —

Само није беља
Од белила свога.

CXCV

ИЗ МОЈЕГА СЕЋАЊА

Познавô сам једног старца:
Бројанице ј' увек брао,
Средом није ништа јео,
Петком није ништа пио,
А недељом није крао.

CXCVI

(по немачком)

Н. Н. Хајде са мном, докторе,
На чашицу пивка.
Доктор. Сад не могу никако,
Имам болесника.
Н. Н. Хајде само, друштво је
Весело код Триве;
Болеснике остави
Нек' мало проживе.

CXCVII

ЦИГАНОВА ПРИМЕДБА

У сватови нема туге,
Невоље ни брига;
Па зато је у сватове
Свриуо и Цига.

У сватови има игре,
Песмица и шале, —
Дали Цигн добра вина
Из чашице мале.

Узô Цига па испио
Од једнога цврка,
Тако брзо, — ама није
Сквасио ни брка.

Сад га сташе запиткиват':
Је ли, чича Кâро,
Је л' да нам је вино фино,
Добро, јако, старо?

Циган Кâра одговара:
„Ху, триста му јада!
Вино ј' старо, — само штета
Што је чаша млада.“

CXCVIII

ТРАГИЧНА ИСТИНА

Често песник за стô седа
Кад је дванај'ст већ избило;
А на столу — ту је перо,
И хартија, и мастило.

О чему ће сад да пише,
Кад је тако клонô, сустô? —
Он не пише јоште ништа,
Само гризе перо пусто.

У хартију гледи празну.
  Гризе перо дуго, дуго;
Ви би рекли: ми́сли̑ нема, —
  Њему фали нешто друго.

Има мисли, још те каквих,
  Ал' му једна све наткрили,
А та једна, покушајмо,
  Можда би је погодили:

„Ово перо, што сад гризем,
  На гушчем је крилу било...
Хеј да ми се сад на столу
  Од куд створи и то крило!“

CXCIX

НОБЛ БАЛ

То је био нобл бал.
  Моја соба, друштво фино:
Ја и чаша и бокал.

Неста свеће, — оста мрак.
  Ноћ је била, па и прође,
С јутра сѝну зорин зрак.

У чашици баш ни трун, —
  Баш ни млаза какве влаге.
А мој бокал разом пун.

Ноћ је прошла врло мирно:
Чашу нисам с места крено̄,
Бокал нисам ни додирно̄.

Сад ће песма да ме о̄да,
С правим стањем да вас позна:
У бокалу ј' била — вода
(За то ј' песма тако прозна).

СС

ОПРОШТАЈ СА ЧИТАОЦИМА

Е сада је време,
Читаоци мили,
Да се опростимо:
Живиздрави били!

Па реците и ви:
„Бог да га поживи!
Написао је двеста,
Хвала му — јер преста!“

V

СТРИЖИЦЕ

I

За свакога критичара
Немај много мара:
Има братка који зева
И кад славуј пева.

II

„Измолуј ме, молеру!“
Рекла једна дама.
„А што да те молујем —
Молујеш се сама!“

III

Ко љубав сеје
А мржњу жње,
Тај сваког дана
Сто пута мре.

IV

Сваки дан се Жарко љути
Што је Дрина крива.
У том гњеву јурне... Куда?
Да с' напије пива!

V

Шта је живот, реци,
Брате или враже?
Одговора нема, —
То ће смрт да каже.

VI

Ни по киши јапунце
Није од сувиша.
Мудар човек сећа се:
Биће јоште киша.

VII

Та има и мозга
А и срца неко,
Ипак није поштења
Међ' људима стекô,
Само зато што му ј' мозак
Од срца далеко.

VIII

А што си се, пријашко незнани,
Савр̏о у кутак?
Што не могу године, што не могу дани,
То може тренутак.

IX

„Нисам сребро̏љубив“
Заклињо̂ се Мата,
Бројећ' и мерећи
Своје кесе злата.

X

Да с' удари порез на белило,
Државне би касе освежило;
Ал' о том се нигде и не снева —
Још су јаче жене од мужева.

XI

Ага пије, Прокопије,
Калуђери стари,
Штета за то лепо име,
Ако нисте подрумари!

XII

Што је прекомерно
  То не вреди ништа;
И озеблом зецу
  Страх је од огњишта.

XIII

Наши млади дани
  Нису закопани.
Шта загреје старца?
  Не зна ни сам рећи.
Стигуца га јара
  Из негдашње пећи.

XIV

Ти неправду можеш женски клети,
  Она ти се све то јаче свети.
За њу с' хоће, ето видиш, друже,
  Мушкије оруже.

XV

Мач не вреди ништа
Ако нема руке.
  Рука није ништа
  Ако срца нема.

Срце није ништа
Ако нема главе —
А глава је глава,
Ма и гологлава.

XVI

Многа добра воља
У самоћи гине,
А у добром друштву
Јачају врлине.

XVII

Кад добројиш дане,
Кад изгубиш здравље —
Чиста ти је савест
Најмекше узглавље.

XVIII

Најслађе је кајање
(Ако ниси знао)
Кад се човек може кајат'
Што се је кајао.

XIX

Љубав само љубав
Наградити зна;
Мржња и без мржње
Казнити се дâ.

XX

Утерати у лаж кога
Сласт је права за некога;
Мени ј' посô много дражи
Кад га могу истерат' из лажи.

XXI

Лепа песма
Чини чуда права:
Некога пробуди,
Некога успава.

XXII

Чујте ви озгора
Око царских двора,
Не говор'те ви народу:
„Ова ти је земља мати!“ —
То он мора осећати.

XXIII

Што је гуслар слеп
И добро је то —
Певајућ' не види
Да л' га слуша ко.

XXIV

Бог богује, цар царује —
Увек греду своје путе.
Али ратар не ратује —
Без невоље љуте.

XXV

Ако ти с' мили рад,
И стар си млад;
Угаси л' ти се жар,
И млад си стар.

XXVI

Кад погледим на крај жића,
А мој цео рад се свео
У две, у три кратке речи:
„Нисам могô, ал' сам хтео.“

XXVII

Забележи, разумниче,
У искуства врт:
Из љубави живот ниче,
А из мржње смрт.

XXVIII

Јест, мајковић многи
Бесмртијем дише,
И вечност га зове,
Зове себи ближе.
И он к њојзи иде —
И далеко стиже.
На предворју вечности
Бранков усклик пише:
„Е па дотле, земниче,
А куда ћеш више!“

XXIX

Златан кључ отвара
И гвоздена врата,
Али сужник ретко кад
Има тог алата.

XXX

Безобразлук му је
Заштита голема,
Јер где да га ћушиш
Кад образа нема?

XXXI

Чудан је човек лаком:
Привуђ' га можеш длаком,
Ал' отерат' се не да
Ни батином ни шаком.

XXXII

Омладина — остарина,
То обоје вреди.
Али дива, али цина
Наћи ћеш у среди.

XXXIII

Знате л' којим топом
Злотвори нам прете?
Топом на ком пише:
„Ви с' не разумете.“

XXXIV

„Све за народ!“ — тако вичу
Хладолежи ти.
А кад оно, а кад оно —
Народ ради све за њи'.

XXXV

Шала уме лечит'
Бар од триста зала.
Ту су триста зала, —
Али где је шала?
Хала
Прогутала.

XXXVI

Злобе има свакад,
Злобе има свугде,
Благо оном роду,
Благо оном добу,
Које, па ма чиме,
Позагуши злобу.

XXXVII

Дивота је љубит' ког си мрзио.
Страхота је мрзит' ког си љубио.

XXXVIII

Што је данас бело
С временом пожути.
Шта вели начело
Кад то види? — Ћути.

XXXIX

Филозофија је
Забава у срећи.
Много више вреди
Онда кад нас лечи.

XL

„Примерно се владај!“
Рекô отац сину,
„Примерно се владај,
Да те јади мину!“ —
Па што синак ипак
Карта се и пије? —
Отац му је савет дао,
Али пример није.

XLI

Најлакше се онда позна
Је л' ко велик ил' је мали,
Кад га когод куди —
Или кад га хвали.

XLII

КАРТАШКА ДЕВИЗА

Ко од Бога помоћ има
Тај је има и од свеца,
Тај је има и од краља
Па чак и од кеца.

XLIII

ПРИБЕЖИШТЕ

Знате ли шта ради
Мој комшија Мела,
Кад га киша стигне
А нема амрела?

Он у крчму сврне
— За Бога, да шта ће! —
Само што у крчми
Покисне још јаче.

XLIV

Слободу збора
Где год су стисли,
Ту јаче буја
Слобода мисли.

XLV

„Небо је високо“
Стоји ра́је вриска. —
Није небо високо,
Већ је земља ниска.

XLVI

СЛОБОДНА ВОЉА

Прав или крив,
Док год је жив,
Слободно шеће
Тамо куд — неће.
Тек у крајње доба,
Тек на прагу гроба,
Кад је веће
Врло сусто̂,
Тад добива
Пра́во пусто,
Право одозгора:
Ићи куда — мора.

XLVII

То одавно већем знаду
И у паклу и у рају:
Да се мале ствари краду,
А велике отимају.

XLVIII

Ћутањем се може
Многа лудост скрити,
Ал' то лудост у мудрост
Неће претворити.

XLIX

Гаја стење под теретом дуга,
Већ је згурен од терета сама;
С тог не може ни пешке да иде
Већ — на каруцама.

L

Многи су људи грешни,
Ал' зато нису смешни.
Ко баш силом хоће
Да нам буде смешан,
Нека себи уобрази,
Да је непогрешан.

VI

СРПСКОМ РОДУ

Јеси л' умро, роде? — „Нисам!“
Немој ни умрети!
Јер тај није на умору
Ком се страшно прети.

КУШАЊЕ СВОЈЕ СНАГЕ

Кол'ко ј' чија јака душа
Свак на себи нек' окуша.
Кад те слабост на зло мами,
На мегдан јој мораш стати;
Ал' се стиди кад ни слабост
Не би могō надјачати.

ГУСЛЕ И ЛИРА

Хе, друго су гусле,
А друго је лира.
Лира ј' права лира
Кад се политира.
Ал' гуслама дајте
У простоти мира, —
Њима душу гњечи
Ко их политира.

КОМШИЈИ МАРКУ

Кад на „Добру воду“ идеш
Носиш бо̏це добра вина:
Ту доброте имаш двоје,
Па избираш што је боље.

ИСТОМЕ

Кад се враћаш с „Добре воде“,
Хвалиш воду оцу своме;
Али боце носиш празне —
То је дика вину твоме.

СТАРА СЛАВА

Стара слава није за то
Да се само прича,
Већ и за то да нам створи нови',
Још бољих детића.

МРАК

Мислио би човек
Кад погледа мрак,
Да је страшно моћан,
Да је силно јак.

То би било наопако —
Ал' на срећу није тако:
Свећицу зажежи,
А мрак одмах бежи.

ДОСКОЧИО МУ НЕМАЦ

Тужио је Словен кротки:
Јао, јао!
Бог запита: А шта ти је,
Сине, жао?

Тешко ми је, Боже мили,
Тешко здраво,
Зашто Немац не разуме
Шта је пра̀во.

Бог пришапну: Немој ми се,
Сине, пећи;
Већ покушај истину му
У брк рећи.

Овај савет шапатом му
Бог дариво̂;
Ал', на врага, то је Немац
Прислушкиво̂.

Па се онда 'вако зборећ'
Насмејао:
„Јест', ал' ја сам, ја сам брке
Обријао!“

ЈЕДАН ЕПИГРАМ М. ВИТКОВИЋА

(С МАЂАРСКОГ)

Повериш ли свештенику душу,
А лечнику тело —
Не брини се, тад ћеш врло брзо
У рај стић' зацело.

НЕКАД И САД

Док бејаше с Турцима
Делити мегдана,
Требало нам много
Перних буздована.

Ал' од како наста
Та чивутска ера,
Сад нам треба још више
Буздованских пера.

СЕКА ТИНА

Један Бог је горе,
Сека-Тино, знај,
Па зато ми само
Једну чашу дај!

Ал' три пут помаже —
И зато ћеш, Тино,
Данас три пут ићи
У подрум по вино.

НОВАЦ

А, љуто се свако вара
Ко у новцу тражи друга:
Новац не зна друго бити
До господар или — слуга.

С њиме пази, не загази
У срамоту преголему! —
Један мора бити слуга:
Ил' он теби, ил' ти њему.

Скучиш ли га да те служи,
Служиће те снага јака;
Ал' ако си његов слуга,
Тад си нижи од просјака.

АРОМА

У сваког је вина
Друкчија арома —
Ако ћу се опит',
То ја познам ома'.

Тој чудној аромп
Не знам право име,
Ал' чисто голица:
Пи ме! Пи ме! Пи ме!

ВЛАДАР И УДВОРИЦА

(БАЛАДА ИЗ СТАРОГ, СРЕДЊЕГ И НОВОГ ВЕКА)

Владар се осори:
„Ћути, гаде вражи!
То ми не говори,
То су пресне лажи.“

Удворица ј' брзо
Тај укор одувô:
Пресну лаж је тргô,
Па је мало скувô,

Посолио, зачинио
Онај исти гнус, —
А владар га сад прогутô
У медени кус.

РАЗНА МНЕЊА

Купила је Стака фину,
Плаву свилу за хаљину;
Још се вајка мужу Стака
Да је свила врло лака —
Муж се кроз плач смешка:
„Теби можда ј' лака
Ал' мени је тешка!“

ЈЕДНОМ „ЈУНАКУ“

Што ти орден још не дају,
То те љуто вређа.
Ал' за Бога — још ордена нема,
Који краси леђа.

ВРЛО ВАЖНО ПИТАЊЕ

Мудри људи прописују
Сиромашним људма меру,
Па свакоме саветују:
Да се пружа по губеру.

То је лепо. Треба људи
Да тај савет вермају;
Ал' како ће они многи —
Што губера немају?

НЕКИМ СУДИЈАМА

Учили сте само „пра́во,“ —
То би било корисно и здраво,
Кад би уз то увек јоште
Хтели знати и шта ј' пра̀во.

EX TEMPORE

Сад ћу нешто рећи,
  Па како ми буде:
Људи траже слободу —
  А слобода људе.

Н. Н.

Кад је трезан
Тад је везан;
Кад с' напије вина,
Кубура је још и гора,
Јер га онда опет
Крчмар везат' мора.

ПРКОС

Пркос није пао с неба;
Зато ниче где не треба.
Пркос ти је зверка љута,
Пркос бежи с права пута.
Пркос има кратка вида,
Пркос руши а не зида.
Пркос само јаде справља,
Пркос на све заборавља.

ПЕСНИК ВЕЛИМИР

Ох кад читаш песме,
Које лије лира
Младог Велимира,
Не само да видиш
Како се тај младић
На брег Парнас пење,
Нег' још чисто чујеш
Како уз пут стење.

КРЧМАРЕВА ХВАЛА

Хвалио се крчмар Пера
Да му вино много вреди, —
Јер он и сам во̀ду мрзи,
„Не мож' да је гледи".

* * *

МОЈА СВЕДОЧБА

Не знам шта му вино вреди,
Знам да воду нерад' гледи:
Кад у бокал воду јури,
Он увек зажмури.

МЕСАРИ ФИЛОЛОЗИ

Ни месари нису
Филолози глупи,
Сваки воли по две речи
Да у једну скўпи:
Били су пре скупи —
А сад су прескупи.

ЗВАНИЈЕ И ПАМЕТ

(С НЕМАЧКОГА)

Ком' званије с више даду
Дуси свети,
Томе даду за званије
И памети.

Ком' памети само даду,
Тај се мучи, —
Јер званије тако лако
Нѐ получи.

УТЕХА

Кад је Цинцар Мата
На умору био,
Дошао је попа
Па га утешио:
„Знај, у земљи има
Много сребра, злата“.
Е, онда је лако
Издахнуо Мата.

ЗА ХЛЕБОМ

Хлебац стоји на свом месту —
За трбухом неће;
Зато многи за хлебом
Празан трбух креће.

Пустимо га, који мора,
Пустимо га, друзи,
Нек' за хлебом и д е, и д е,
Само нек' не — п у з и.

ПРАВДАЊЕ

Овако се чика Рада
Од клевете правда:
„Каже за ме свет пакосни
Да ја пијем много, —
Ја то нећу порицати,
Како бих и могô?!
Јест, ја пијем, али с водом“ —
П' онда важно дода:
„Пет трећина само вина
А све друго вода.“

ЈА, ДОКТОР И ГРОЗНИЦА

(по немачком)

Кад ми доктор Голдман
Даде декокт густи:
Грозница ме пусти.
Ал' кад посла рачун,
Да му се труд плати —
Опет ме ухвати.

БЕЛИЛО

„Жена ми се бели“ —
Тужио се Брња,
„Што се више бели,
Мени је све црња.“

ЧУДНОВАТО

Сима има много кћери, —
О да дивна чуда!
Па ипак му главна жеља
Да — пуницу уда.

ОДЛИЧИЈЕ

Има неки неко,
Јунаштвом се дичи, —
Кад га пошљу у рат,
Он ти први лйчи.

Сад већ има и орден,
Ни бриге му није, —
Тај се орден с пуним правом
Зове: одличије.

ТО ЈЕ БАШ ЧУДНОВАТО

„Једно ми је чудно“
Рече стари Дода —
„У природи то је
Права неприрода:
За што рибе ћуте,
Кад су женског рода!“

МАЛЕР

Ево вам малера
Пегазића Мише:
Празна му је глава
Кад хоће да пише,
А кад му је пуна глава,
Тад мора да спава.

НИЈЕ ТО СВЕ ЈЕДНО

(по немачком)

Ко у воду падне како,
Добрим надом крепит' сме се.
У води је пливат' лако,
Испливаће, спасти ће се.

Ал' ко у глиб јурне, клоне,
У том блату грца, грца,
И све дубље тоне, тоне
Што с' више копрца.

Вода ј' вода; бара ј' бара;
Сачувај нас глиба, Боже!
Зла му срећа, ко се вара
Да с' у блату пливат' може.

ДОСЕТЉИВА ЖЕНА

Кад год Пера доцне дође,
На прозор не куца,
А врата му већ отвара
Добра жена Јуца —
Из далека она њега
Чује како — штуца.

ТИРАНИЈА И ПРАВДА

Мислио сам дуго,
Мислио сам јако:
Откуда је тиранија
Стекла име тако.

После сам се досетио, —
И с досетке ове
Требало би да се правда
„Ти доцнија!“ зове.

ЧИКА ЈОНИЦА

Пијаница ви велите да је;
Тим чините криво чика-Јоници:
Он не пије никад вино лети
Без много воде — у хладјоници.

НАМИГУША ЈУЛКА

Намигуша Јулка
Хоће да се уда,
И то жели да добије
Момка млада, луда.
Велика је мудрост
Што ту жељу креће:
Зна да је паметан
Запросити неће.

КАРТАЊЕ ЈЕ ДАНГУБА

(по немачком)

А. Картањем се губи време, —
Боље да се спава.
Јест, веруј ми, картање
Дангуба је права.

Б. Верујем ти, брате;
И ја мислим тако.
Нарочито док се меша
Дангуби се јако.

ОБЕЛЕЖЈА

По свом перју птица,
По чистоћи домаћица,
По свом кусу со,
По рогов'ма во,
По топлоти лето,
По лајању псето,
По говору луда —
Познају се свуда.

ЈЕДНО ХТЕО А ДРУГО ИСПАЛО

Сима својој жени
Пример пружит' хтеде:
Донео јој мачку
Која много преде.
Ал' жена од мачке
Не научи прести,
Већ научи друго нешто:
Научи се — грепсти.

ПРОБА

А. Зашто, Симо, ти последњу чашу
Увек пијеш с ногу?
С. Хоћу да се уверим
Да л' још стајат' могу.

ПОПРАВИО СЕ

Поправио с' Грба-Меха,
Оканõ се својих греха:
Нит' ког беди, нит' ком трунн,
Нит' кајшари, нит' шпијуни.
Сад не псује Бога, свеца,
Нит' се коцка, нит' се кêца;
Ни пиће му с' већ не мили —
Јуче су га сахранили.

ГОСПОДИНУ Т.

Господине, ви „перете руке",
Велећ' да ви томе криви нисте.
А молим вас, што „перете руке"—
Ако су вам чисте?

ЈЕДНОЈ ЦУРИ

Обрвама твојим нема мана:
Пијавице то су с океана;
Очи су ти звезде Дагестана,
Трепавице палме Хиндостана;
Уста су ти ружа расцветана
И мирисном слашћу замедљана;
Мио гласак као у ћемана,
Обрашчићи — румен патлиџана;
Твоје чело парче пармезана,
А ручице батак од фазана;

Брада вреди града Коморана,
На њој мадеж — царског капетана;
Злата вреди твоја коса врана,
Али срце — ни луле дувана.

О ИМАЊУ

(Гелерт)

„Имао сам“ — то није имање.
„Имао бих“ — то су празне речи.
„Рад бих имат'“ — то је жељукање.
„Имати ћу“ — то тек чудно звечи.
Али „имам“ — то једино вреди:
Зато, брајко, што имаш то штеди!

ЖАРКЕ ОЧИ

„Твоје жарке очи
Ужегле б' цигару!“
Рече Миша, гледећ'
Невестицу Сару.

А после венчања
Он се нарогуши.
Очи исте, али —
Он не сме да пуши.

ТУМАЧЕЊЕ КОРАНА

(ПО МАЂАРСКОМ)

Мухамед је допустио верним'
Узимати кол'ко хоће жена;
Само вино нико не сме пити,
Та је сладост строго забрањена.

Мухамед је мислио овако:
„Буду л' трезни, имаће памети,
А паметан човек знам да неће
Више жена од једне узети.“

ЈЕДАН АДВОКАТ

Има један адвокат
— Незналица велија —
Ал' процесе добија,
Даклем ипак делија.

Делијом га и зову,
Јер, ка̂ што се вели:
Што с партаје одере,
То са судцем дели.

НЕКОМ СТИПЕНДИСТУ

Био си у Бечу,
Био у Паризу:
Познô си Жанету,
Познао и Лизу,
А сад жељно пита
Жанета и Лиза:
Хоће л' скоро бити
Министарска криза!

ДОБРОМ СИНУ ЛОШЕГ ОЦА

Угледај се на оца,
Мој соколе млади:
Што год видиш да он чини,
Ти — друкчије ради.

РАЗЛОГ

Питао сам Симу:
Зашто свога века
Није пио воде,
А баш ни рад' лека.

Одговор је био:
„Мани ме се, стриче,
Чим се ноге перу
То није за пиће.“

НАМАСТИРСКА НОВОСТ

Има ли што ново,
Питали су кала.

„Данаске смо купили
Два нова бокала.“

АДВОКАТ БОЖА

А. Зашто воли зеца
Наш адвокат Божа?
Б. Јер са зеца може здерат'
Седам, осам кожа.

АНДРИЈИНА СРЕЋА

Јуче ми је показао
Брат Андрија
Свога раја кључе;
Вели да је најсрећнији
Онда,
Кад га —
Супруга не туче.

ДОБРА ДУША

Добра ти је душа
Кале из Фенека:
Не руга се, ако види
Пијана човека.
Милостиво вели:
„Маните га, нека, —
Не знам ни ја, браћо,
Шта ме данас чека.“

МЛАДИМ ПАРНАСЛИЈАМА

(ПО НЕМАЧКОМ)

Од како света, од како људи
Има неке тежње у човечји груди.

Многима је земља ниска и мајушна,
Загушна и прашна, каљужна, барушна.

Висина их мами, висина им прија,
Хтели би да лете (па хтео сам и ја).

Реткима је дато — ал' тима је лако:
Лете висом, широм, ал' то не мож' свако.

Зато опипајмо сваки своја плећа,
Да л' имамо перја, крила за полећа.

Та не мора с' летет', мили моји друзи:
Од бескрилца с' иште — само да не пузи.

ЕПИГРАМИ ЈЕДНОГА КРЧМАРА

у стихове сложили весели ђаци

(по „Fl. Bl.“)

1.

Ала ми је вино јако!
Помислите, те јачине:
Са изводом мога вина
Могли бисте терат' млине!

2.

Други су крчмари
До зла Бога скупи.
Код мене је све јефтино —
Што год Јефта купи.

3.

Моји гости не туку се,
Јер ја реда знам:
Кад заслужи ко батина,
Избијем га сам.

4.

На столови моји
Паприка не стоји.
И не треба, јер код мене
Папрене су цене.

5.

Моје вино природно је;
Њиме ништ' не радим.

У лето га не грејем,
У зиму не хладим.

6.

Што се тиче чистоте
Рећи вам је доста:
Ми чупамо пиљиће
Исто — ка̂ и госта.

7.

Дођи у мој подрум,
Не бој се авети.
И поп слази у мој подрум —
Кад водицу свети.

8.

Каква ми је црна кава?
Дођи пак је види!
Та она се ни најбољег
Шувикса не стиди.

9.

Код других је посна чорба, —
Цимрције ужасне!
Код мене су, брате мој,
И столице масне.

10.

Банде, харфе, Цигана,
Тог код мене нема;
Али зато ипак је
Музика голема.

Пре и после ручка,
И с десна и с лева
Мојим драгим гостима,
Сваком — крче црева.

11.

Ако ми је шљивовица мека,
Ти се не расрди, —
Зато су ми роспрадле
И бифтеци тврди.

12.

Нађеш ли у јелу дугме —
То је твоје, знај.
А нађеш ли два дугмета —
Једно мени дај.

РАДОСТ ДЕДИНА

Узо̄ деда свог унука,
Метно̄ га на крило,
Па га пита: Знаш ли шта је
На Косову било?

Добро ђаче даде чути
Свој гласак умилни:
„Nagy-apókam, hát te nem tudusz
Magyarul beszélni!?“

АЦИНА МУКА

(по немачком)

„Ала је то жалосно,
— Тужио се Аца —
Ишао бих на бал,
Ал' немам новаца.

У свих осам џепова
Ама ни баука;
Хтедох гдегод да узајмим, —
Ал' узалуд мука:

Ко ме не познаје
Тај ми не дâ нико;
А ко ме познаје —
Не дâ ни толико.“

ПРЕТВОРНИК

Звона звоне — шта је?
Умрô стари Вáра.
Не жур'те се са погребом,
Тако вам олтара!
Зар не знате да се
Он увек претвара.

ХОЋЕТЕ Л' ДА ЗНАТЕ?

Хоћете л' да знате
Шта је циљ животу?
Шта и блудном сину
Дарива лепоту.

Што (и прије смрти)
Небо сваком даје,
Што у вечност диже
Свач'је замишљаје.

Хоћете л' да знате
Сва истина гди је,
У којој се нико
Преварио није?

Хоћете л' да знате
Шта је оклоп среће? —
Е па добро, чујте:
То вам не знам рећи.

ДОСЕТЉИВ У НЕВОЉИ

„Прокартô сам новце;
Ао љута муко!
Да ме није срамота,
Радо бих јаукô.“
(Па се нечем придосети,
Па кући полети.
Па жену истуче
— Нек' она јауче.)

ЈЕДНОМ ЧАСОВНИЧАРУ

Сатови се твоји
Међу чуда броје;
Представите само
Себи ово двоје:
Они могу — чујте —
Лежећи да стоје.

ЈЕДНОМ ПРЕМИШЉАЛУ

Питају те: куд си нагô?
А ти само склапаш очи:
„Ја бих радо поштен био,
Ал' се бојим, зло ћу проћи.“
Хеј мој брале, кад поштење
Дође до тог свраба,
Онда га је канда већем
Капарисô — даба.

ЖАЛИ КОСУ

Кад год Пера Јуцу туче,
За косу је он не вуче;
Он не штеди жену,
Него косу њену:
Косе му је жао —
За њу ј' дукат дао.

НА ГРОБУ ГРОФА ШАМБОРА

Последњег Бурбонца
Овде кости труну, —
Ох мученик прави!
Целог свога века
Имао је круну,
Ако не на глави,
А оно — у глави.

НА ГРОБУ СПИСАТЕЉА ТЕОФИТА

Овде леже трудне кости
Списатеља Теофита.
Читајте, људи, надгробник овај,
Нека се једном и његово што чита.

НА ГРОБУ ДОКТОРА ИСАКА

Овде лежи доктор Исак,
Пореклом из Сенте.
Спустио се у земљицу
Да походи пацијенте.

НА ЈЕДНОМ ГРОБУ

Овде лежи Каролина,
Моја драга стрина;
Моли попу, да јој чешће
На гроб проспе вина.

МИШ, МАЧКА И МИШОЛОВКА

— фабула —

Вија мачка миша драга
Без икакве псовке,
Вијала га, вијала га
Око мишоловке.

Кад се мишу учинило
Да већ нема моћи,
Протури се као шило
Па у ловку скочи.

Ту весео диже раме,
Гласак свој узвиси:
„Ето видиш, мачко, да ме
Ухватила ниси!“

VII

НА ГРОБУ ФИЛИПА ВИШЊИЋА

Благо гробу и у тами што се сјаји,
Где кандило припаљују нараштаји!
Кандило је жар што српске груди краси,
Вишњић га је чувô да се не угаси.
Ми ти гробу камен дасмо. То можемо.
Венац прави твојој слави — јоште дугујемо.

НА ГРОБУ МИТЕ ПОПОВИЋА

Твој живот држао се
За грану наших нада,
А клонуо си, пао си
Не с твојих — с наших јада.

Сад сузе наше теку
На гробак великана,
И ту ће да се леде
До бољих, лепших дана.

НА ГРОБУ ЈОВАНА-МИЛЕНКА ГРЧИЋА

Ево ти горе, ево,
Којој си слатко невô!
Сад ти славуји поје
Негдашње песме твоје.
Гора ти чува тело,
А спомен Сриство цело.

†

За гробну плочу

ВЛАДИКЕ ТЕОФАНА ЖИВКОВИЋА

I.

Народ ти је гласно рекô
Шта те цени, куд те броји,
И нашô ти право место
Рад' врлина твоји';
Па нек' име народњега дара,
Нек' ти наслов патријара
Бар на гробу стоји.
А како ти народ српски
Помен штује, авај рано!
То у камен не бележи,
У срцу му ј' урезано.

II.

Овде леже оне српске
Топле груди, умна глава,
Коју народ избра, да му
Са највишег свог врхунца
Путе к' срећи осветљава.
Народ ти је гласно рекô
На којем те месту броји,
Где је место заслуга
И врлина твоји';

Па нек' име народњега дара,
Нек' ти наслов патријара
Бар на гробу стоји.

III.[1])

Овде леже оне српске
Топле груди, умна глава,
Коју народ српски избра,
Да му сјајем јарка сунца,
Са највишег са врхунца
Путе к срећи осветљава.
А како му народ српски
Помен штује, авај рано!
То у камен не бележи,
У срцу му ј' урезано!

[1]) Овај је натпис уписан у плочу.

НА ГРОБУ ДР. МЛАДЕНА МУАЧЕВИЋА

И срце му врело,
И поштено чело,
И свако му дело,
Младо жиће цело
— Сад сломљено крило —
Све му ј' српско било.
А сад је у гробу
Драги брат нам тај;
Гроб је овај застро
Нада нашег сјај.
Стан', путниче, па му
Што је право дај:
Молитвицу српску,
Српски уздисај!

НА ГРОБУ БОГОЉУБА МИЛЕТИЋА

Богољубу, ал' и родољубу,
Милетићу, непостидовићу
Захвалници и неутешници
Помен мећу, предају га цвећу,
Свежем цвећу српског уздисања,
Трајном цвећу српскога сећања.

Застан', брате, Богу се молећи,
И његове чуј последње речи:
„Ја умирем, роде мој,
А ти чувај образ свој!“

НА ГРОБУ МИЛАНА МИЛАНКОВИЋА

Стан', путниче, стан', човече,
Да му души дâш
Један оченаш!
Стан', путниче, стан', Србине,
Спомену му дај
Један уздисај!
А молитва и уздисај
Нек' се здружује,
Ко је многим био много,
За род делô све што ј' могô, —
То заслужује.

НА ГРОБУ ДЕСАНКЕ КОНСТАНТИНОВИЋЕВЕ

Радост нашег жића,
Сунце нашег Данка,
Васколика нада наша
Звала се Десанка.

Сад то име стоји
На гробном камену, —
Родитељи тужни грле
Само хладну стену.

ЧОВЕКОВ ЖИВОТ

Натпис на гробу

(по немачком)

За осмину прву жића
Детињство га преварило;
У последњој осмини је
Опет нешто тако било.
А да л' оно што ј' у среди
Много вреди?
Време лети, некуд жури,
Ноћ је ноћ, а дан је дан,
И трећину целог жића
Приклопи ти дремеж, сан.
Што преоста, о то су се
Отимале жеље, нади,
Ал' су увек јаче биле -
Патње, боље, грки јади.
Проплакô си зору рану,
Знојило те подне врело,
Вечер ти је хладна била:
Спавај вечно, сунце ј' село!

ДОДАТАК

ЉУБАВ И МРЖЊА

Ти некога љубиш силно, —
  Лепо, лепо!
Куд те љубав води, за њом
  Идеш слепо.

А ти, други, мрзиш неког,
  Мрзиш јако,
Јуриш куд те мржња гура,
  Ма у пакô.

Ал' то нису једне муке,
  Невидовни једни вајн;
Љубав очи само застре,
  Али мржња ископа и'.

1891.

КРИЛА И ОКРИЉА ВРЕМЕНА

Време има крила и окриља.
Крил'ма коси, у неврате носи
Радост нашу недорадовану,
Младост нашу незамладовану.
Косећ' крил'ма око срца цвеће,
Подубоко у срце засече.

Машај крила.
Надмашај окриља.
Надмахују меким тихомиром;
Гладе мо̀ре и на челу боре,
Сузе суше, да нас не угуше;
Жа̀ре младе ћарлијањем хладе,
Допирују песму успаванку, —
Спремају нас вечитоме санку.

1891.

ПРИЧА

Чуо сам једну причу, пак ћу вам је дати
(А ко хоће, нек' је још и даље прати).

На пшеничном зрну. милом Богу хвала,
Споља мајке Божје има слика мала.

— Верује се у њу, макар да је мала —
У том ситном зрну црква се саздала.

У тескобној шупљи зрна пшеничнога
Црква, права црква Бога великога.

А у томе храму, ко хоће нек' слуша,
Видô један старац милионе душа.

Њему, не знам како, дало се па згледô:
Што је чуо, згледô, то је приповедô.

Чуо је појање и литургисање,
Чуо покајање, видô поуздање.

Долазио ветрић да и отуд пирне
И ширио мирис дивотне измирне.

Ја не причам више него што сам чуо,
Ал' и мене ј' мирис овај обасуо.

И моја је сумња веровати смела,
Јер ту беху душе, ал' душе без тела.

У маленој шупљи зрна пшеничнога
Пуна црква душа, а међ' њима слога...

Прича, само прича, проста, неумешна, —
Ал' опростите ми, што ми није смешна!

Много ти је теже гледат' како с' пење
До врх' златна крста огромно камење,
А у цркви самој кандила се гуше,
Јер ту врве тела, ал' тела без душе.
Звони на јутрење, звони на вечерње, —
А међ' браћом мржња, злоба и гоњење...

Ту те нешто погне, слутња те осваја;
Ту ти вера тоне у амбис очаја.

„Летопис Матице Српске“ 1892.

ДВЕ НОЋИ

Месечина, као да је
Гледам сад;
Сва дружина весела је
И ја млад.

Месец броди плавим висом —
Види, глâј!
Ми под липом, под мирисом —
Први мај!

Грлисмо се, братисмо се:
Твој, па твој!
Венце висмо, винце писмо, —
Боже мој!

Свака звезда у те сипа
Нову моћ;
Ми кликнусмо из прекипа:
То је ноћ!

* * *

И данас је исто небо,
Исти сјај,
Исти месец, исте звезде, —
Први мај.

Да л' још стоји она липа? —
Зар ја знам?
Ал' другова старих нема, —
Ја сам сâм.

Са прозора пуштам блудит'
Ока глед,
На руку се наслонио,
Главом сед.

Колико је милих друга
Било тад,
Тол'ко гробних успомена
Имам сад.

Ваша младост, кâ и моја,
Ока трен;
Ваша радост, кâ и моја,
Прах и сен.

Али месец лепо сија,
Диван сјај;
Последњи ми можда ово
Први мај; —

И ја јоште песму неват'
Имам моћ,
И понављам старе речи:
То је ноћ!

1892.

АЛА НЕШТО, — АЛА НЕШТО...

Кад већ сазре што сазрева
  Кроз векове тешке, дуге,
Када војске свих држава
  Стану једна против друге, —

И кад дође тренут, што ће
  Да редове бојне свали,
И кад већем генерали
  Викну своје кобно: пали!

Кад већ пакô на крв зине
  Да засити жеђу вражу:
Ала нешто, — ала нешто
  Да све пушке тада слажу —

Слажу пушке и топови,
  Мачи да се сами сломе,
А све душе да се тргну
  У тренутку одсудноме.

Место сêва, место пуцња,
  На које се демон цери,
Да се викне из свих грла:
  „Јесмо л' људи, ил' смо звери!

Ако људи, — ко нас учи
  Да се коље, да се боде?

Зар без тога не мож' бити
Свима правде и слободе?"

Шта велите, би л' то било
Човечанству на срамоту,
Ил' би двери отворило
Новом свету и животу?

—

Ал' куда сам ја залутô,
Кад већ чујем блйзак тутња!
Ћути, ћути, мисли моја,
Бела тицо црних слутња!

Бела тицо црних слутња,
Тебе слутња така боли;
Али ако мора бити,
А ти браћу осоколи,

Да у борби буду лави,
Да на муци буду диви.
(Ако кривда иште крви,
Томе Срби нису криви.)

Ако мора бити крви,
Нек' на жртву буде роду;
Ако јунак у гроб падне,
Нека падне за слободу.

Па нек' буде што ће бити,
И та битка нек' пресуди;
Јера правда и слобода,
То је пра́во свију људи.

1892.

У ГОРИ

Зелена је гора тичија домаја,
У њој се слобода са тишином спаја:
Ту је благи процед сунчевога сјаја,
Ту и човек нађе један часак раја.

Ево ме у гори; одахнуше груди, —
Ту су тице саме, — тице нису људи.
Не дођох да ловим, дођох да прошетам.
Јел'те, драге тице, ја вама не сметам?

Како су се братски загрлиле гране,
Лишћем навенане, росом покапане!
Што старије стабло, више рука даје,
Па не видиш неба, само загрљаје.

Ту је негде поток, поток нешто збори,
Зна да ј' у слободи, зна да је у гори,
Али не зна да му неко жубор туби,
Да га срцем слуша, да га душом љуби.

А ни поветарче, осећам, не спава;
Не плахује бурно, само поиграва,
Детињасто пирка, сигро̂ би се чиме, —
Да уздахну груди, сигро̂ би се тиме.

Лелуја се мирис, а не тражи хвале, —
Ту се нису мајске руже расцветале,

Ал' свежина струји кроз листанце свако,
Па мирише тако.

Ох тишино појна, мирисави хладе,
Загрљени складе, Божји рукосаде,
Одаљени свете питоме слободе,
Ја бих воло̑ дуго самовати овде!

Ту се нека сладост без болова рађа,
Све што дубље лазиш, све самота слађа.
Овде срце стреса натруницу многу, —
Ту се душа учи молити се Богу.

Пујте, драге тице, ка̑ да писам туде
— Ко у гори пева не пева за људе —
Пујте, драге тице, а ја ћу да сневам,
— Ако не знам певат', песме разумевам,
Песме, што се чисте рајска виса маше,
Разумевам песме, — можда само ваше...

—

По гори се шетам, гора ме не мрзи;
Далеко су ваљда светски назлобрзи.
— Али пушка пуче, — зар и овде жртва?
Сад је нека тица с гране пала мртва;

У самртној муци још крилом потреса —
Неће више гласа дизат' до небеса.
Сад сирочад њена нек' за мајком кука —
Ох вешта је, вешта човекова рука...

— — —

ПОД ТОПОЛОМ

Под тополу једну стару
Лишћа само с налич' сéда,
У хлад легох, па је мољах
Да ми штогод приповеда.

Лахор чини ћарли ћарли
Преко мога чела бледа, —
Ја заклопих трудне очи,
А топола приповеда:

„Пре толико и толико
— Ја не бројим годе радо —
Лежало је у мом хладу
Једно момче голобрадо...“

Леп почетак. Хајде даље!
И док жељно слушат' стао,
Учини ми с' као да се
Неки старац накашљао.

„На срце је руку метнô,
Кā да отуд срећу зове;
А кад заспа, ја завирих
У његове слатке снове.

Снови беху то румени
Као мајска ружа што је, —

Таке санке хтело б' гледат'
Још једаред лишће моје.

То не беху санци бурни,
Већ полети младе душе:
Сама вера, нâд и љубав
Као да их задахнуше;

Један уздах, кâ да свету,
Целом свету поздрав шаље...“
Ја тад скочих, протрх очи:
„Стан', тополо, немој даље!“

1895.

ЦВЕТ И ОБЛАК

(ПРВА ПОЛОВИНА ПО ФРАНЦУСКОМ)

Сунце, жега, омара је љута,
Свака ј' биљка тужна, забринута.
Цветак један
Клонуо је жедан,
У тој суши
Хоће да с' угуши.
По висини модар облак јури,
Пун је дажде, ал' се даље жури;
Цвет га моли, да даље не хити:
„Кани мало, мелем ће ми бити!
С две три капи покропи ми груди,
Да ми с' живот из мртва пробуди!“
Облак вели: „Претрпи се болан!
Немам каде, журити се морам.
Кад се врнем, помоћ' ћу ти души!“
Облак оде, цветак се осуши.
Кад се врнô, стресô ј' росно крило,
Понеари, већ је доцне било! —

Тако бива и кукавној рији
Док још живе њени уздисаји,
Помоћ лу̑та, има других пута;
Реч'ма теши, а делима греши.

Брза помоћ патнику се крати, —
Цвет нек' чека, док се облак врати!
Мелем живом ране вида љуте, —
Залуд сузе на гробу просуте!...

1877.

ЗОВЕМ ТЕ, ЗОВЕМ, ЗУЛИНКО!

ИЗ ПОСМРЧАДИ МИРЦЕ СХАФИЈА

Свет се гложи, свет се мрзи,
Кô Цанцали да га воде;
И слабуњац назлобрзи
Иглицама брата боде.

Завист рије, жуч се лије,
Пакост кипи дању, ноћи...
Ох Зулинко, голубинко,
Можемо л' им ми помоћи?

Данас нама месец јавља
Да ће рано пун излести;
У мом врту песма славја,
Тад' ће ђулов мирис срести.

А душе ти, а срца ти,
Дођи и ти на ту славу,
Пак да тамо, како знамо,
Свет предамо забораву!

ЛАСТА ЛАСТИ СВЕТУЈЕ

(од Јул. Штурма)

Лети млада ласта свима улицама;
Уморна је с пута, ал' се не одмара.
Где ће гнездо свити? Не зна још ни сама.
С другама се својим о том договара.

Премишљају друге, пак се 'вако збори:
Сад већ свака кућа има свога госта;
Само ено они, ти господски двори,
И колиба ова, тај ти избор оста.

На то једна дода: „Окани се двора
И његова сјаја, стубља од мрамора!
Ту ластино гнездо слугадија руши,
Цвркутање наше не годи им души.

Немој пћи даље од колибе ове, —
Тичије певање сиротњи гове;
Она чека ласту под тршчане крове —
Оборит' јој гнездо, то грехотом зове.“

СТАРАЦ

На ливади стадо чува
Старац бледи,
Старац сêди.

Стоји мирно, стоји тијо —
А некад је хајдук био.

Да је негда хајдук био
То казује на прсима
Жиљ секота преголема;
То казује десна рука
— Које нема;
То казују дуги брци,
Опуштени по хајдучки;
То казује црног ока
Поглед вучки.

Засузише очи саде,
Јер он види горке јаде;
Полако се суза краде,
А за првом друга паде.

Дȳну ветар од планине,
Па га пита: за чим гине,
Која му је мука љута
Што му сузе натерује?
— Насмеши се хајдук стари:
„То се ветру не казује.“

„Босанска Вила“

НЕСИБ ОЛСУН!

„Несиб олсун!“ (нека буде
Што судбина суди јача) —
То ј' урезо̂ тиран Тимур
На оштрици свога мача.

Па сад нек' се крв пролева
Док тиранске жеђе траје,
Крволок ће невин бити:
„Несиб олсун!“ — судбина је.

Ал' и судба уме писат',
Да пропише сваком плату,
Написала ј': „Несиб олсун!“
На његову крутом врату.

И пре нег' што мач тиранов
Искрза се, сејући' јаде,
Наврши се „Несиб олсун!“ —
Тимурова глава паде.

ЊЕГОВОМ ВИСОЧАНСТВУ КЊАЗУ НИКОЛИ I

После смрти блаженопок. Вел. Војвоткиње Стане

1898.

За мајку с' не пита
Је л' млада пл' стара;
Њено ј' срце увек
Сред наших недара.

Пуцају нам прси,
Цео свет нам сту́ди
Кад мајчино срце
Оставља нам груди.

И ми онда шта смо?
Чедо расплакано.
— Ох, изгубит' мајку,
То је увек рано.

И ја, Књаже, видим
Твоје сузно око,
И ја Твоју рану
Осећам дубоко.

О СЕДАМДЕСЕТОГОДИШЊИЦИ СВЕТОЗАРА МИЛЕТИЋА

(читано на забави у Новом Саду)

Седамдесет видим друга
Око чела поштована.
Што ће њему венца друга? —
Седамдесет годин' дана.

Све су данас у низ стале,
Да их очи наше броје.
Године су годинале, —
Свака има нешто своје.

Једна га је мајци дала, —
У колевку просту паде;
Та је мајку световала,
Да миљенка Сриству даде.

Друга, трећа, пета, шеста, —
Ох детињство, игро лака!
Ти једина срећо чиста,
Ведро небо без облака!

Играло се срећно дете,
Све му с' мили, све га чара; —
Ал' Мошорин није знао
Шта му ниче из недара.

И годпна седма дође,
Отвори му школске двери;
Он у школи знања бере,
А сам своју снагу мери.

Школе мале, школе веље, —
Године га кроз њих воде;
И изиде пунан знања:
Изведе га дух слободе.

Бурно доба, и он буран;
Срцем смео, умом зрео...
Давно било... тада га је
Анђ'о Срба заволео —

Волео га цела века:
Никад мање, увек више;
Он и данас са чела му
Облак гони, таму брише.

Ал' и народ има очи, —
Сви погледи на њ су пали,
Стари јади устукнули,
Нови нади засијали.

Године се опет нижу,
Једна тишти, друга прети,
Ал' у руци Светозара
Ми видимо барјак свети.

На високо, на широко
Виј е с' крило тога стега;
Све што беше здрава духа
Купило се око њега.

Мелем сипа, снâжи, блâжи,
Руку пружа, руку прима;
Све што Србин с правом тражи
Каже сваком, каже свима.

И срца су тако срасла,
И душе се тако слиле,
И ја памтим те године —
Ох дивне су, дивне биле!

Година је било разних,
Ал' он увек светла лица;
Сијао нам образ његов
И кроз мраке од тамница.

Из тамнице он изиде,
Али куда, али камо?
Не, то нећу... Боље да се
Светлих дана присећамо.

Сећајмо се оних дана,
Оне слоге и милине,
Кад пониче она песма:
„Ор'о кликће са висине.“

Онда нас је Светозаре
Све врлином озаравô;
У његову загрљају
Све је било чило, здраво.

Загрљај му моћан био,
— Ти га, Србе, јоште знаш!
Топал беше загрљај му...
А какав је данас наш? —

*
* *

Сиђ'те, виле из облака,
А над разним српским странам',
Пригните се овом скупу,
Завирите у срца нам!

Срца су нам благодарна;
Скупила нас дужност мила;
Ко је мог'о, тај је дош'о,
Да га види српска вила.

Не кријући својих суза,
Без жамора, без усклика,
Приионимо светој руци
Седа старца, мученика!

1896.

ИЗ КОМАДА „ЛАВОРИКА И ПРОСЈАЧКИ ШТАП“

Беше неки песник, у времена стара,
Љубио је цуру срцем пуним жара;
Она ј' хтела цвећа, да се њиме кити,
Песник мидијаше: ти ћеш моја бити!
Она ј' хтела цвећа, само да се кити —
Има таких цура и више на свету.

Песник, препун нада, љубави и вере,
Пошао је весô, да јој цвеће бере,
Али га је зао дух на путу срео,
Па му ј' над и веру и љубав проклео.
Зао дух га срео па га је проклео,
И где наједаред стиже хладна зима!

Така грозна студен пролећу не прија;
Оно поче бежат', а зима га вија.
Стигла га је зима, то страшило хладно,
Убила га грозно, убила га гадно.
Сад га више нема, — ох, пролеће јадно.
На његовом гробу песник оста сам.

1879.

ДВЕ ГЕТЕОВЕ

I

МАЈ

Славуј птица преко зиме
Морала је да се скрије;
Ево опет у луг дође,
Јер пролеће примами је.
Она не зна ништа ново, —
Из груди јој ка̂ из чесме
Лију с' опет оне исте
Старе, слатке, миле песме.

II

ЖАБЕ

Оштра зима заледила површје жабљаку,
Под том кором жабе, робље, јадују у мраку.
Сад не могу крекетати, скакат' тамо, симо. —
У невољи тад' рекоше: „Ајд' да с' заверимо:
Ако прође ова зима, пролеће засла́ви,
Онда ћемо и ми певат' ка̂ славуји прави.“
Тако су се заверале. Оштра зима мину,
Отопи се ледна кора, прамалеће сину.
Ево жаба, сад веселе скачу на све стране,
И квекећу, и крекећу, исто ка̂ и лане.

ОДГОВОРИ

(чешки од J. J. Мора)

Дух свој једном ја запита',
За којом то метом хита,
За чиме га жеља мори?
А дух брзо одговори:
„Рад бих решит' све проблеме,
Загонетке преголеме.“

Ја запитах срце чило,
Шта би њега усрећило,
За чим тежи, за чим гори?
А срце ми одговори:
„Љубави сам жељно само,
И опеват' све што ј' славно.“

Тад запитах тело,
Шта би оно хтело?
А тело се брзо сети:
„Ја желим умрети.“

1895.

ПОСЛЕ ДЕСЕТ ГОДИНА

(од Е. Гајбла)

Дођох на праг сестре своје после многих лета,
После дуга странствовања по беломе свету.
Зачух слатке дечје гласе, мени непознате, —
То весели беху гласи, из веселих груди.

И гле тамо у одају, кроз лозово лишће
Јарко сунце завирује са смираја свога.
Па дај и ја да завирим пре него што уђем,
Да избројим кол'ко ј' деце: — седам их је равно.
Седам плавих малишана играју се, скачу,
На лицу им расцветане румен-руже здравља.

Кад се оно на пут дадох пре десетак лета,
Онда јоште не имадох ни једног сестрића.
Први пут их сада видим, вирећи кроз прозор, —
Ни имѐна ја им не знам, не знам барем свима.
Уђох к њима, а они се загледаше у ме,
Прекиде се игра њина, очи им се шире.

Најстарији усуди се, корак ближе приђе,
Упита ме: ко сам, шта ћу? гласом своје мајке.
У то уђе и сестра ми, — загрлих је силно.
Одмах поче да ми прича срећу дома свога
И дечицу да ми слатку по имену рећа, —
А дечици топло рече: „Ево вам ујака!“

Сад да видиш нова блеска новога весеља!
На крило ми поскочише весели дечаци,
Па ме грле, па ме љубе, госта, ујку свога;
Девојчице, радоснице привлаче ми главу,
Па и оно понајмање, што је страховало,
Зазирало, бојало се проседе ми браде,
И оно ми нешто тепа, ручице ми шири.

А како је мени било у том загрљају!
Обисла ме слатка деца као грозд пчелица,
Па ми свако нешто шапће, свако нешто пита.
Ал' гле, што ми с' полагано срцу раздраганом
Нека сета приближује, уздисај покреће!

Ти пољупци, та питања, дечји загрљаји
Поведоше моју мисо некуда на страну.
Јест, кол'ко су коракнула ова деца драга,
Коракнула од колевке ка животу бујном —
Зар ти писи истолико ка гробу коракнô!
И већ расте, већ дозрева тај нараштај млади
Што ће шетат' по твом гробу, — све бива по реду —
Прелазиће преко њега весели и тужни.

И ја спустих своје руке благосиљајући
На те плаве миле главе, шапатом зборећи:
„Здраво били, моји мили, смрти ми весници!
Хвала вама, нова снаго, хвала, цвеће драго,
Што ми смрт навештујете тако лепо, благо.
Нек' вас здравље, нек' вас снага стазом жића прати,
Напредујте! — а кад мене прими земља мати,
Довршите с друштвом својим поштено и смело
Што се мени, што се нама довршит' отело!

КО ТО ИСПИ МОЈУ ЧАШУ?

(руски од П. Преображенскога)

Питате и то, — та то је много:
Јесам ли кадгод љубио?
И шта сам тиме добит' могô,
Шта л' сам изгубио?
Ја бих то радо смео с ума...
Мој живот беше вај...
Та дај још једну чашу рума!
Слаб ми је овај чај.

Она је проста шваља била,
Ал' мила кô мајски дан;
Моја је душа небо снила, —
То беше сладак сан.
Ал' кад се сетим и горчина,
Стрепи ми душа сва...
Донес' ми сада мало вина,
Бокалић један, или два.

Читаво лето с њом сам провô,
— Ал' и то знај:
Невиност њену ја сам штовô
Већма нег' загрљај.
Али она, јаој, не схвати
Мој добар смер а говор лош...
Наточи само, наточи ми,
Па дај, донеси још!

А затим — било па и прође —
Ја пођох амо, она там',
Она у светски метеж дође,
— Ја остах сам;
И ту се моја пропаст заче,
— Не вајди ми је крит'...
Донес' ми сада штогод јаче,
Та где ти је лафит!

Трговац богат с њом се позно̂
А она — слаби створ —
Хтедох је спасти — беше позно —
Ушла ј' у његов двор.
За варљив блесак даде срећу,
Уловио је бес...
Дајдер ми чашу мало већу,
А у њу коњак пл' шартрес!

А где је сад? — У каквом калу?
Ах, знам јој стан.
Ономад је на блудном балу
Плесала — шта? — канкан.
Па да л' да кунем судбу нашу?
Шта велиш? — шта?
Ал' ко то испи моју чашу?
— Ни сркно̂ нисам ја!

„Орао“ 1878.

СЛИКА САДАШЊЕГА ДРУШТВА

(Од Пушкина)

По свету пуном луда и суклата,
Где правде немаш, ако немаш злата,
Где се вркоче мајмунска господа,
Изрод и одмет човечјега рода, —
Пуном шпијуна, лажних побожника,
Худих робова, што им ланци дика, —
По свету пуном злобе и неверства,
Пуном подлаштва, пуном лицемерства,
Дивљачких жеља, пуста безначеља,
Хо̏да без вида, образа без стида, —
По свету, сад већ у накленој власти,
Где само порок долази до части —
Да је упропасти...
По таком свету, драги брате, грѐмо,
У томе глибу грезнемо, тонемо.

НОЋ ЈЕ СВЕТА...

Ноћ је свѐта, ноћ је тија,
Сви су људи сад блажени;
Ноћ је тија, месец сија, —
А нас двоје загрљени.

Не квáри ми ноћи свете,
Кад грлити тако умеш;
Не питај ме, лудо дете,
Верујем ли што се кунеш.

Немој ми се заклињати,
Кад ме грлиш морем плама.
Ал' ти опет питаш, да л' ти
Ја верујем заклетвама.

Ох у ноћи у овакој
Ја верујем речи свакој;
Грех би био вечне кâри
Не веровать' и преварн.

1860.

ЈАДНО ПРОСЈАЧЕ

(уз слику)

Нит' јој ко год каже: кћери!
Нит' јој ко год каже: мила!
А и само име своје
Можда ј' већ заборавила.

Не зна шта је блага рука,
Шта ј' пољубац од милоште, —
Да на свету никог нема
То једино знаде јоште.

А суве су њене очи,
Ка̑ да ј' сузе све излила.
Ко зна од куд амо дође
И где ј' ноћас преноћила.

Једва сме да шаку пружи, —
Нема речи, нема збора.
Несрећница, она с' бојн
Од човека — Божјег створа.

На челу јој тама нека,
Тако страшна на детету.
Шта ли мисли т а о Богу!
Шта ли мисли т а о свету!

Ну можда и нема мисли,
Јадна, гладна, боса, гола, —
Можда нема ничег другог
Само гладн, само бола.

ЈЕДНОМЕ СВЕКРИТИЧАРУ

„Кажу: Бог је саздô свет
За шест дана кратки',
Пак се онда повукао
Мир уживат' слатки.

Зар оваки пример
Радницима пруди!...“
Тако један вртоглави
Свекритичар суди.

Ћути, брајко, ћути,
Ребара си вити'!
Створи и ти нешто,
Па с' одмарај и ти.

Створи и ти нешто
(Али створи вешто)
Ма за шест минута,
Ма за два тренута.

Створи и ти нешто
(Али створи вешто),
Нека буде дело твоје
Ма кô зрно проје;

Али створи нешто
Што се не одмара,
Дело, које даље
Само себе ствара.

У СПОМЕНИЦУ

I

Нека разум твој опрости
Изреку ми кљуножуту:
Тренут лежи у вечности,
Ал' и вечност у тренуту.

1861.

II

ЈЕДНОЈ УМЕТНИЦИ

Крепи се и снажи
У вису вештине!
Ту и болном срцу
Туга одумине,
Ту се душа лечи
Кад је јади тиште.
Благо оном који има
Тако прибежиште!

1883.

III

ЦРНОГОРСКОЈ КНЕГИЊИЦИ СТАНИ

(ИМПРОВИЗАЦИЈА)

Што невина душа
О свом роду снива,
Кажу, Богу ј' мило,
Па то и дарива.
Кнегињице, сневај Српство
Како се једини!
Сневај даље, како сија
У свакој врлини.
Сневај куле српске среће
Поврх мука стари' —
А Бабо ће прионути
Да се сан оствари.

1884.

IV

Срећа бежи од оног
Ко је радо вија,
У бежању кадшто
С тобом шалу збија.

Изгубиш је из вида...
Где је, где је, где је?
Ено ти је за леђи —
Прескочио си је.

1885.

V

Што је слатко,
То је кратко.
А ти, туго,
Трајеш дуго.
Ал' ти, смрти,
Све ћеш стрти.

1887.

VI

У КОЛУМБОВ АЛБУМ А. ГУБЕРНАТИСА

ПРИЛИКОМ ЧЕТИРСТОГОДИШЊИЦЕ ОТКРИЋА АМЕРИКЕ

Малена је човекова снага
Да свет нови ствара,
Ал' великан замисли га,
Нађе и отвара.

ЉУБИ НЕНАДОВИЋУ

6. ЈАНУАРА 1893.

ТЕЛЕГРАМ

Лепе нам ти жеље
Данаске су тако вреле,
Да их жице телеграфске
Не би ни поднеле.

ТЕЛЕГРАМ ЗА БАНКЕТА У БЕОГРАДУ

(са 300 потписа)

Ти си целом Српству
Песмом слао цвета.
Сад ми сви певамо
Теби — многа љета!

ТЕЛЕГРАМ

приликом Ободске прославе на Цетињу

Обод прича, Црногорче,
Шта си хтео, — ох дивота!
Четир века славом трубе
Шта си морô, рад живота.
Славно беше што си хтео,
Славно беше што си морô:
Слава срећом нек' уроди,
Дико српска, Црна Горо!

1894.

РЕЧНИК

(Скраћења: ар.—арапски, грч.—грчки, енгл.—енглески, лат.—латински, мађ.—мађарски, нем.—немачки, тал.—талијански, фр.—француски, цркв.-слов.—црквено-словенски, шп.—шпанске.)

алтернатива (фр.), тежак положај, недоумица, колебање
арома (грч.), мирис.

багрошаран (цркв.-слов.), љубичасто-црвен.
Бакон (1561—1626), славни философ и писац енглески. У последње време појавило се мишљење да је он прави писац свих дела, која се приписују Шекспиру.
барока (по фран.), лажна коса.
Бахус (лат.), бог вина у Римљана, син Јупитера и Семеле.
бифтек (енгл.), танке кришке говеђине, брзо печене.
бламаж (по фр.), јавна покуда, брука.

векса (нем.), меница.
veritas in vino (лат.), истина је у вину. Што трезан мисли, пијан говори.
Wien, Беч.
vis—à—vis (фр.), особа која седи или стоји према некој другој.

галантом (фр.), углађен човек, велики господин.
грандеца (шп.), господско понашање.

Дагестан, руска покрајина на Кавказу.
девиза (фр.), изрека, начело.
декокт (лат.), скуван лек.
Делила, Филистимљанка, милосница која издаде Самсона.
detto (тал.), исто; оно што је већ напред казано.
dictum factum (лат.), речено учињено.
дилетанта (тал.), човек који се бави неком уметношћу или неком науком из љубави према њој.
дупловано (по фр.), два пут, удвојено.

екстаза (по грч.), запос, одушевљење.
Елдорадо (шп.), златна земља, о којој се некада причало да постоји у Америци.
енглишбитер (нем.), стомакалија.
ера (лат.), време, доба.
est modus in rebus (лат.), у свему има мере.
ex tempore (лат.), сместа, одмах, без припреме.

жиро (по тал.), пренос менице на другу неку личност.
Жича седмовратна. Народно предање прича да је у Жичи крунисано седам краљева српских; за свакога краља прављена су особита врата, те је манастир прозван Жича седмовратна.

igenis (мађ.), тако је!
ислам (ар.), мухамеданска вера.

јежедневно (црквн.-слов.), сваки дан, посведневно.
Јупитер, врховни бог у Римљана.

капкан (фр.), распуштена бурна игра.
комотно (по лат.), удобно, удесно.
конзилија (лат.), лекарска саветовања.
коњак (фр.), ракија од вина кувана.

Лајбниц (1646—1716), славан философ немачки.
lassù (мађ.), део чардаша који се игра лагано.
лафит (фр.), врста вина.
личити, бежати,
лотиња, квареж, разузданост.

manco (тал.), недостатак, мањак, новац кали.
meminisse invabit (лат.), годиће сетити се.
менажа (фр.), заједничка кујна, обед.

Nagy-apókam, hat te nem tudusz magyrul leszéleni? (мађ.), дедо, дакле ти не знаш говорити мађарски?
Несторова лета. Грчки јунак Нестор био је толико стар, да се и сада за стара човека каже да има Несторова лета.
noscitur ex sociis (лат.), познаје се по друговима; с ким си, онакав си.

њивити, неговати.

omne trinum perfectum (лат.), све што је троје савршено је.

панслависта (по гр. и лат.), поборник свесловенства.
пармезан, талијански сир из Парме.
партаја (по фр.), странка, страна, парничар.
пацијенат (по лат.), болесник.
Пегаз (грч.), име крилатога коња, на коме песници у одушевљењу узлетају у висине.
полтрон (фр.), страшљивац, кукавица.
понеари, види речник у I свесци Друге Певаније.
проблем (грч.), задатак за решавање, сумњиво питање, тежак посао, загонетка.
противусловити (црк.-слов.), говорити противно, одговарати.
профитирати (фр.), имати корист, користити се.
репетирати (фр.), поновити.
respestive (новолат.), односно.
ригороза (лат.), озбиљан, строги испит.
роспрадла (нем.), печеница налик ћулбастије.

саврети се, сатерати се, збити се.
самум (араб.), сув, топал и загушљив ветар.
Самсон, народни јунак, судија јеврејски, чувен због своје снаге.
Sechs Percent, (нем.), шест од сто одбитка.
сецовати (нем.), метнути на коцку.
si duo faciunt idem (non est idem), ако двојица чине исто (није исто).
Сократ (469—400), славни философ грчки, оптужен од непријатеља, да не признаје грчке богове, би осуђен на смрт и умре попивши отров.
stempelfrei (нем.), без таксе.
стипендиста (по лат.), благодејанац.

тајати, капати.
танцмајстор (нем.), учитељ играња.
терно (тал.), добитак на три броја, која се од један пут извуку.
tertium datur (лат.), треће је ту; има и треће.
tertium non datur (лат.), трећега нема; само је двоје могућно.
тесте (тур.), туце, дванаест комада.

фад (фр.), сувопаран.
филолог (грч.), научник који проучава језик и књижевност народа.
фраза (грч.), начин говора, израз.
frizz (мађ.), део чардаша који се живо игра.
фумигирати (лат.), презирати, омаловажавати.

Хегл (1770—1831), чувени философ немачки.
херајн! (нем.), улази!
хец (нем.), шала, лакрдија (хајка, гоњење).
Хиндостан, покрајина азиска.

шампањер (фр.), вино из Шампање у Француској.
шартрес (фр.), ликер из манастира Шартрес близу Париза.
шау си писли хер (вулг. нем.), погледајте мало овамо.
шпијун (по итал.), ухода.
шпајзсалон (нем.), трпезарија.
шувикс (нем.), викс, смеса којом се глача обућа.

целибац (лат.), неженство, безбрачност.
цијан-кали, један од најјачих отрова.

ИЗДАЊА СРПСКЕ КЊИЖЕВНЕ ЗАДРУГЕ

I коло (1892)

1. Живот и Прикљученија Димитрија Обрадовића, свеска I, за штампу приредио и предговор написао Ж. Поповић. Цена 2 дин.

2. С'мора и са сува, црте др. Милана Јовановића. Цена 2 дин.

3. Даворје Ј. С. Поповића, за штампу приредио и речник и предговор написао Љубомир Стојановић. Цена 2 дин.

4. Бакоња Фра-Брне, написао Симо Матавуљ; с речником и предговором Љуб. Јовановића. Цена 3 дин.

5. Драматски Списи Косте Трифковића, свеска I, за штампу приредио и предговор написао Данило А. Живаљевић. Цена 2 дин.

6. Истинска Служба, написао П. Н. Потапенко, превео М. Ђ. Милићевић. Цена 2 дин.

7. Историја Српскога Народа с погледом на историју суседних Хрвата и Бугара, написали Љуб. Ковачевић и Љуб. Јовановић, свеска I. Цена 2 дин.

II коло (1893)

8. Живот и Прикљученија Димитрија Обрадовића, свеска II, за штампу приредио и поговор и речник написао Ж. Поповић. Цена 2 дин.

9. Мемоари Проте Матије Ненадовића, за штампу приредио и предговор, регистре и речник написао Љубомир Ковачевић. Цена 4 дин.

10. Два Идола, написао Богобој Атанацковић, за штампу приредио и предговор написао Андра Гавриловић. Цена 3 дин.

11. Камено Доба, написао Јован Жујовић. Цена 3 дин.

12. Прве Жртве, приповетка из српске прошлости, написао Андра Гавриловић. Цена 2 дин.

13. Из Природе, мањи списи др. Јосифа Панчића, за штампу приредио и предговор написао Ж. Живановић. Цена 3 дин.

14. С Француског Парнаса, преводи Владимира М. Јовановића. Цена 3 дин.

III коло (1894)

15. Антологија Дубровачке Лирике, за штампу приредио и предговор и речник написао Милан Решетар. Цена 2 дин.

16. Тамо амо по Истоку, црте др. Милана Јовановића, свеска I. с речником и с картом Индиског Океана и околних земаља. Цена 3 дин.

17. Песме Јована Илића, за штампу приредио Љуб. Стојановић. Цена 3 дин.

18. Драматски Списи Косте Трифковића, свеска II, за штампу приредио и предговор написао Дан. А. Живаљевић. Цена 2 дин.

19. Воденица на Флоси, написао Џорџ Елиот, превео с енглескога Андра Николић, свеска I. Цена 3 дин.

20. Воденица на Флоси, написао Џорџ Елиот, превео с енглескога Андра Николић, свеска II. Цена 3 дин.

21. Историја Српскога Народа, с погледом на историју суседних Хрвата и Бугара, написали Љ. Ковачевић и Љ. Јовановић, свеска II. Цена 2 дин.

IV коло (1895)

22. Басне Доситеја Обрадовића, свеска I, за штампу приредио и предговор написао Андра Николић. Цена 2 дин.

23. Друга Певанија Змаја Ј. Јовановића, свеска I, за штампу приредио и предговор написао Милутин К. Драгутиновић. Цена 3 дин.

24. Низ старијих приповедака, за штампу приредио и предговор написао Андра Гавриловић. Цена 3 дин.

25. Тамо амо по Истоку, црте др. Милана Јовановића, свеска II, с речником. Цена 3 дин.

26. Бијесни Роландо, спјевао Лодовико Арпосто, препјевао Драгиша Станојевић, свеска I. с предговором, напоменама и речником. Цена 3 дин.

27. Тартиф и Тврдица, комедије од Молијера, превели Јован Ђорђевић и др. Владан Ђорђевић, за штампу приредио и предговор написао Јован Ђаја. Цена 2 дин.

28. Из науке о светлости, написао Ђорђе М. Станојевић, с предговором и 158 слика. Цена 3 дин.

V коло (1896)

29. Басне Доситеја Обрадовића, свеска II. за штампу приредио и поговор написао Андра Николић. Цена 2 дин.

30. Друга Певанија Змаја Ј. Јовановића, свеска II. за штампу приредио Милутин К. Драгутиновић. Цена 3 дин.

31. Слике из сеоскога живота, написао Јанко М. Веселиновић, свеска I. Цена 2 дин.

32. Тодор од Сталаћа, трагедија у пет чинова, написао Милош Цветић. Цена 2 дин.

33. Бијесни Роландо, спјевао Лодовико Арпосто, препјевао Драгиша Станојевић. свеска II. с напоменама и речником. Цена 3 дин.

34. Девајтис, роман од Марије Рођевичевне, превео с пољскога Никола Манојловић. Цена 3 дин.

35. Књига о здрављу, превео др. Милан Јовановић —Батут, са 53 слике у тексту и 2 засебне таблице у боји. Цена 3 дин.

Свако засебно коло књига може се добити преко повереника или непосредно од Управе Српске Књижевне Задруге по цену од 10 динара.

PG
1418
J6D7
1895
sv.2

Jovanovic, Jovan
Druga pevanija

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY